

INFORMATOR DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Ruda Śląska 2014

Spis treści	str.
Definicja niepełnosprawności	4
Karta Praw Osób Niepełnosprawnych	5
Orzekanie o niepełnosprawności do celów pozarentowych	7
Orzecznictwo lekarskie w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych	12
Miejskie jednostki organizacyjne działające na rzecz osób niepełnosprawnych	15
■ Urząd Miasta Ruda Śląska - Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	15
■ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	16
■ Dofinansowanie ze środków PFRON	22
■ Aktywny Samorząd	26
■ Usługi opiekuńcze	28
■ Środowiskowe Domy Samopomocy	29
■ Domy Pomocy Społecznej	30
■ Zasitek pielęgnacyjny	32
■ Świadczenie pielęgnacyjne	33
■ Specjalny zasitek opiekuńczy	36
■ Powiatowy Urząd Pracy	39
■ Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	40
■ Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Osób Niepełnosprawnych	42
Placówki wsparcia w Rudzie Śląskiej dla osób niepełnosprawnych	43
◆ Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek <i>Najświętsze Serce Jezusa</i>	43
• Warsztat Terapii Zajęciowej	43
• Dom Pomocy Społecznej	43
• Środowiskowy Dom Samopomocy	44
◆ Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek <i>Święta Elżbieta</i>	44
• Dom Pomocy Społecznej	44
• Środowiskowy Dom Samopomocy	45
• Mieszkanie Chronione dla Seniorów	45

◆ Rudzki Zakład Aktywności Zawodowej	45
◆ Dzienny Dom Pomocy Społecznej	46
◆ Domy Pomocy Społecznej	47
◆ Środowiskowe Domy Samopomocy	48
◆ Ośrodek Adaptacyjny dla Dzieci Niepełnosprawnych	49
Edukacja osób niepełnosprawnych	50
■ Szkolnictwo specjalne	50
■ Transport uczniów niepełnosprawnych	51
■ Przedszkola	51
■ Szkoły	53
Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego w Rudzie Śląskiej	55
Hospicjum domowe	56
Uprawnienia i ulgi przysługujące osobom niepełnosprawnym	57
• Ulgi w komunikacji miejskiej	57
• Ulgi w PKS i PKP	58
• Abonament RTV	64
• Ulgi pocztowe	66
• Karta parkingowa	67
• Ulgi w muzeum	71
• Ulgi paszportowe	72
• Ulgi podatkowe	72
Uprawnienia dla pracujących osób niepełnosprawnych	74
Rudzkie organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych	77
Przydatne strony internetowe	82

DEFINICJA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Zgodnie z przepisami ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, *niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.*

ustawa z dn. 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92)

W myśl ustawy **za osoby niepełnosprawne uznaje się** osoby, których niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem o niepełnosprawności, osoby posiadające orzeczenie o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy wydane na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Ponadto osoby, które przed dniem wejścia w życie ustawy o rehabilitacji, tj. do dnia 31 grudnia 1997 r. zostały zaliczone do jednej z grup inwalidów lub uzyskały orzeczenie o stałej lub długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, są również osobami niepełnosprawnymi w rozumieniu ustawy, jeżeli przed tą datą orzeczenie to nie straciło mocy.

Ustawa o rehabilitacji ustala zasady „przekładania” orzeczeń wydanych przez lekarza orzecznika ZUS na orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zgodnie z którymi traktuje się na równi:

- **znaczny stopień niepełnosprawności**, I grupę inwalidztwa lub orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji,
- **umiarkowany stopień niepełnosprawności**, II grupę inwalidztwa lub orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy,
- **lekki stopień niepełnosprawności**, III grupę inwalidztwa lub orzeczenie o częściowej niezdolności do pracy.

Niepełnosprawność dzieci do 16 roku życia uznaje się, jeżeli upośledzenie stanu zdrowia bądź zaburzenie funkcjonowania organizmu przekracza okres 12 miesięcy, a niezdolność do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, jak: samoobsługa, samodzielne poruszanie się, komunikowanie z otoczeniem, powoduje konieczność stałej opieki lub pomocy w sposób przewyższający zakres opieki nad zdrowym dzieckiem w danym wieku.

Jeżeli dziecko nie ukończyło 16 roku życia, to dokumentem potwierdzającym jego niepełnosprawność jest orzeczenie o niepełnosprawności (bez ustalania stopnia niepełnosprawności).

Obecnie w Polsce obowiązują dwa rodzaje orzecznictwa, regulowane odrębnymi ustawami i prowadzone przez różne instytucje:

1. **do celów rentowych** - (orzecznictwo rentowe) orzekanie o niezdolności do pracy prowadzone jest przez lekarzy orzeczników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), lekarzy rzeczoznawców Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) oraz komisje lekarskie branżowe, np. MON
2. **do celów pozarentowych** - (orzecznictwo pozarentowe) prowadzone przez powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności.

System orzecznictwa w naszym kraju został zmieniony w 1997 r. W poprzednim systemie osoby niepełnosprawne uzyskiwały orzeczenie o grupie inwalidzkiej wydawane przez Komisje ds. Inwalidztwa i Zatrudnienia (KiZ). Osoby, które przed zmianami z 1997 r., zaliczono do jednej z grup inwalidzkich, zachowały nabyte uprawnienia, jeśli orzeczenie nie utraciło mocy lub nie zostało zmienione.

KARTA PRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

UCHWAŁA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
z dnia 1 sierpnia 1997 r. (M.P. z 13.08.1997 r. Nr 50 poz. 475)

Sejm stwierdza prawo osób niepełnosprawnych do:

§ 1. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uznaje, że osoby niepełnosprawne, czyli osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi, mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji. Sejm stwierdza, iż oznacza to w szczególności prawo osób niepełnosprawnych do:

1. dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym,
2. dostępu do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej, a także do świadczeń zdrowotnych uwzględniających rodzaj i stopień niepełnosprawności, w tym do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny,
3. dostępu do wszechstronnej rehabilitacji mającej na celu adaptację społeczną,
4. nauki w szkołach wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami, jak również do korzystania ze szkolnictwa specjalnego lub edukacji indywidualnej,

5. pomocy psychologicznej, pedagogicznej i innej pomocy specjalistycznej umożliwiającej rozwój, zdobycie lub podniesienie kwalifikacji ogólnych i zawodowych,
6. pracy na otwartym rynku pracy zgodnie z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami oraz korzystania z doradztwa zawodowego i pośrednictwa, a gdy niepełnosprawność i stan zdrowia tego wymaga - prawo do pracy w warunkach dostosowanych do potrzeb niepełnosprawnych,
7. zabezpieczenia społecznego uwzględniającego konieczność ponoszenia zwiększonych kosztów wynikających z niepełnosprawności, jak również uwzględnienia tych kosztów w systemie podatkowym,
8. życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym: dostępu do urzędów, punktów wyborczych i obiektów użyteczności publicznej, swobodnego przemieszczania się i powszechnego korzystania ze środków transportu, dostępu do informacji, możliwości komunikacji międzyludzkiej,
9. posiadania samorządnej reprezentacji swego środowiska oraz do konsultowania z nim wszelkich projektów aktów prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych,
10. pełnego uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz rekreacji i turystyce odpowiednio do swych zainteresowań i potrzeb.

§ 2. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej stwierdzając, iż powyższe prawa wynikają z Konstytucji, Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Konwencji Praw Dziecka, Standardowych Zasad Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych, aktów prawa międzynarodowego i wewnętrznego, wzywa Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i władze samorządowe do podjęcia działań ukierunkowanych na urzeczywistnienie tych praw.

§ 3. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej wzywa Rząd Rzeczypospolitej Polskiej do składania corocznie, w terminie do dnia 30 czerwca, informacji o podjętych działaniach w celu urzeczywistnienia praw osób niepełnosprawnych.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

ORZEKANIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI DO CELÓW POZARENTOWYCH

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

Siedziba Zespołu: 41-709 Ruda Śląska (Nowy Bytom), ul. Markowej 20a, tel. 32 344 03 02-8

http://biuletyn.abip.pl/mzon_r_sl/index.php

Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności do celów pozarentowych wydają powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności. Zespół orzeka na wniosek osoby zainteresowanej lub przedstawiciela ustawowego tej osoby.

Wniosek o wydanie orzeczenia w Rudzie Śląskiej składa się w **Miejskim Zespole Do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności**.

Dni i godziny pracy Zespołu:

Poniedziałek: 10.00 - 17.00

Wtorek: 8.00 - 15.00

Czwartek: 8.00 - 15.00

Piątek: 8.00 - 13.00

ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

- wydawanie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności u osób po ukończeniu 16 roku życia,
- wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności osób przed ukończeniem 16 roku życia,
- wydawanie legitymacji osoby niepełnosprawnej przed ukończeniem 16 roku życia,
- wydawanie legitymacji osoby niepełnosprawnej dla osób po ukończeniu 16 roku życia.

Zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności wydaje trzy rodzaje orzeczeń:

- o niepełnosprawności;
- o stopniu niepełnosprawności;
- o wskazaniach do ulg i uprawnień.

Do czego służy orzeczenie o niepełnosprawności?

Posiadanie orzeczenia o niepełnosprawności, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień pozwala korzystać (po spełnieniu określonych warunków) z szeregu form pomocy, do których należą m. in.:

- ▶ możliwość uzyskania odpowiedniego zatrudnienia (w tym w zakładach aktywności zawodowej i zakładach pracy chronionej),
- ▶ możliwość uczestnictwa w szkoleniach (w tym specjalistycznych),
- ▶ korzystania ze ściśle określonych przywilejów pracowniczych (m. in.: prawo do dodatkowego urlopu wypoczynkowego, dłuższej przerwy w pracy, krótszego wymiaru czasu pracy), dofinansowanie działalności gospodarczej lub rolniczej;
- ▶ możliwość uczestniczenia w terapii zajęciowej realizowanej w warsztatach terapii zajęciowej,
- ▶ możliwość uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych;
- ▶ dofinansowanie zaopatrzenia w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się,
- ▶ ulgi w podatkach, zniżki w komunikacji, zwolnienie z opłat radiowo - telewizyjnych (abonamentu);
- ▶ usługi socjalne, opiekuńcze, terapeutyczne i rehabilitacyjne świadczone przez instytucje pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki;
- ▶ uprawnienia do zasiłku pielęgnacyjnego i innych świadczeń rodzinnych (np. dodatków do zasiłku rodzinnego związanych z niepełnosprawnością) oraz do zasiłku stałego z pomocy społecznej,
- ▶ możliwość uzyskania karty parkingowej.

Orzeczenie o niepełnosprawności dla osób przed ukończeniem 16 roku życia

Podstawą uznania dziecka za niepełnosprawne jest ustalenie, że:

- ma naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną;
- przewidywany okres trwania upośledzenia stanu zdrowia przekracza 12 miesięcy;
- wymaga zapewnienia mu całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu.

Aby uzyskać orzeczenie o niepełnosprawności dla osoby przed 16 rokiem życia, należy:

- ▶ złożyć pisemny wniosek o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności w Miejskim Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- ▶ przedłożyć ważne zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia dziecka,
- ▶ wypełnić druk informacyjny o sprawowanej opiece nad dzieckiem,
- ▶ dołączyć inne dokumenty medyczne potwierdzające stan dziecka w zależności od posiadanych schorzeń, tj. karty informacyjne ze szpitala, wyniki badań, konsultacji

specjalistycznych, wyniki opisowe badań RTG, EEG, EMG, KT, MR, USG, inne wyniki badań laboratoryjnych - (oryginały po uwierzytelnieniu podlegają zwrotowi),

Wydanie orzeczenia nie podlega opłacie.

Wnioski do pobrania:

[Zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia](#)

[Wniosek o niepełnosprawność dla dziecka przed 16 rokiem życia](#)

Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia

U osób po ukończeniu 16 roku życia ustala się trzy stopnie niepełnosprawności:

- ▶ znaczny
- ▶ umiarkowany
- ▶ lekki

Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Ustawa definiuje niezdolność do samodzielnej egzystencji jako naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację.

Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Stopień niepełnosprawności orzeka się na czas określony lub na stałe osobie, która ukończyła 16 rok życia.

Symbole przyczyn niepełnosprawności

Symbol przyczyny niepełnosprawności oznacza się następująco:

- 01-U - upośledzenie umysłowe;
- 02-P - choroby psychiczne;

- 03-L - zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu;
- 04-O - choroby narządu wzroku;
- 05-R - upośledzenie narządu ruchu;
- 06-E - epilepsja;
- 07-S - choroby układu oddechowego i krążenia;
- 08-T - choroby układu pokarmowego;
- 09-M - choroby układu moczowo-płciowego;
- 10-N - choroby neurologiczne;
- 11-I - inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego;
- 12-C - całościowe zaburzenia rozwojowe.

Symbol przyczyny niepełnosprawności zawarty w orzeczeniu odzwierciedla rozpoznanie uszkodzenia lub choroby, która niezależnie od przyczyny jej powstania powoduje zaburzenia funkcji organizmu oraz ograniczenia w wykonywaniu czynności życiowych i aktywności społecznej. Orzeczenie może zawierać więcej niż jeden symbol przyczyny niepełnosprawności, nie więcej niż trzy symbole schorzeń, które w porównywalnym stopniu wpływają na zaburzenie funkcji organizmu.

Aby uzyskać orzeczenie o stopniu niepełnosprawności dla osoby powyżej 16 roku życia, należy:

- ▶ złożyć pisemny wniosek o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w Miejskim Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- ▶ przedłożyć ważne zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia,
- ▶ dołączyć inne dokumenty medyczne potwierdzające stan zdrowia dziecka tj. karty informacyjne ze szpitala, wyniki badań, konsultacji specjalistycznych, wyniki badań RTG, EEG, EMG, KT, MR, USG, inne wyniki badań laboratoryjnych,
- ▶ dołączyć posiadane kserokopie orzeczeń: lekarza orzecznika ZUS o niezdolności do pracy, orzeczenia KIZ o posiadanej grupie inwalidzkiej lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wydane przez Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Wydanie orzeczenia nie podlega opłacie.

Wnioski do pobrania:

[Zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia](#)

[Wniosek o stopień niepełnosprawności dla osoby po 16 r. ż.](#)

Orzeczenie o wskazaniach do ulg i uprawnień

Orzeczenie o wskazaniach do ulg i uprawnień wydaje się osobie, która ukończyła 16 rok życia i posiada jedno z następujących orzeczeń:

- ▶ ważne orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

- ▶ ważne orzeczenie organu rentowego (ZUS, MSWiA, MON), wydane przed dniem 1 stycznia 1998 r. o zaliczeniu do jednej z grup inwalidów;
- ▶ ważne orzeczenie KRUS o niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, wydane przed 1 stycznia 1998 r.

Orzeczenie o wskazaniach do ulg i uprawnień wydaje się do czasu upływu ważności orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy.

Legitymacja osoby niepełnosprawnej

Orzeczenie jest podstawą do korzystania z systemu ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym. Potwierdzeniem posiadania orzeczenia jest legitymacja osoby niepełnosprawnej. Organem uprawnionym do jej wydania jest Prezydent Miasta. Wniosek o wydanie legitymacji należy złożyć w Miejskim Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Rudzie Śląskiej 9 (Nowy Bytom), ul. Markowej 20.

Aby otrzymać legitymację osoby niepełnosprawnej przed 16 rokiem życia, należy:

- ▶ złożyć pisemny wniosek o wydanie legitymacji w Miejskim Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- ▶ przedstawić ważne orzeczenie o niepełnosprawności dziecka

Wydanie legitymacji nie podlega opłacie.

Wniosek do pobrania: [wniosek o wydanie legitymacji dla dziecka do 16-tego roku życia](#)

Aby otrzymać legitymację osoby niepełnosprawnej powyżej 16 roku życia, należy:

- ▶ złożyć pisemny wniosek o wydanie legitymacji w Miejskim Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- ▶ dołączyć ważne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności
- ▶ dołączyć jedno aktualne zdjęcie o wymiarach 35 mm x 45 mm.

Wydanie legitymacji nie podlega opłacie.

Wniosek do pobrania: [wniosek o wydanie legitymacji](#)

ORZECZNICTWO LEKARSKIE W ZAKŁADZIE UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

ZUS Oddział Chorzów 41-500 Chorzów ul. Dąbrowskiego 45, tel.: 32 349 05 00
Biuro terenowe Ruda Śląska 41-709 Ruda Śląska ul. Niedurnego 44, tel.: 32 344 79 80

<http://www.zus.pl/>

Do zakresu działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych należy m.in. orzekanie dla celów ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz innych świadczeń wypłacanych przez Zakład, do których prawo uzależnione jest od stwierdzenia niezdolności do pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji.

Orzeczenia wydają:

- r lekarz orzecznik ZUS,
- komisja lekarska ZUS.

Renta z tytułu niezdolności do pracy

Prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który **spełnia łącznie** następujące warunki:

- ▶ jest niezdolny do pracy,
- ▶ ma wymagany - odpowiednio do wieku, w którym powstała niezdolność do pracy - okres składkowy i nieskładkowy,
- ▶ niezdolność do pracy powstała w określonych okresach składkowych lub nieskładkowych, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Uwaga: W przypadku orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy warunek powstania niezdolności do pracy w wymaganym okresie uważa się za spełniony - bez względu na datę powstania niezdolności do pracy - jeżeli ubezpieczony udowodnił posiadanie okresów składkowych i nieskładkowych wynoszących co najmniej 20 lat dla kobiety i 25 lat dla mężczyzny.

Pojęcie niezdolności do pracy

Niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania tej zdolności po przekwalifikowaniu.

Niezdolność do pracy może być częściowa lub całkowita.

- **Częściowo niezdolną do pracy** jest osoba, która utraciła w znacznym stopniu zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.
- **Całkowicie niezdolną do pracy** jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy.

Zasady orzekania o niezdolności do pracy

Postępowanie orzecznicze wszczyna się na podstawie wniosku osoby występującej o rentę. Do wniosku - oprócz dokumentów uzasadniających prawo do świadczeń i ich wysokości - powinna być dołączona dokumentacja obejmująca:

- ▶ zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza, pod którego opieką lekarską znajduje się osoba ubiegająca się o świadczenie, wystawione nie wcześniej niż na miesiąc przed datą złożenia wniosku,
- ▶ dokumentację medyczną i rentową oraz inne dokumenty mające znaczenie dla wydania orzeczenia,
- ▶ kartę badania profilaktycznego, dokumentację rehabilitacji leczniczej lub zawodowej.

Lekarz orzecznik i komisja lekarska oceniają niezdolność do pracy, jej stopień, a także dokonują ustaleń dotyczących:

- daty powstania niezdolności do pracy,
- przewidywanego okresu trwania niezdolności do pracy,
- związku przyczynowego niezdolności do pracy lub śmierci z określonymi okolicznościami,
- niezdolności do samodzielnej egzystencji,
- celowości przekwalifikowania zawodowego.

Lekarz orzecznik oraz komisja lekarska dokonują oceny niezdolności do pracy w formie orzeczenia.

Staż uprawniający do renty

Okres składkowy i nieskładkowy wymagany do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy, czyli staż, uzależniony jest od wieku osoby, w którym powstała niezdolność do pracy, i wynosi od 1 roku - jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat, aż do 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

Osoby, których niezdolność do pracy powstała po ukończeniu 30 lat, muszą spełniać dodatkowy warunek, a mianowicie **wymagany pięcioletni okres musi przypadać w ostatnim dziesięcioleciu przed dniem zgłoszenia wniosku o rentę lub dniem powstania niezdolności do pracy.**

Jeżeli ubezpieczony nie osiągnął wymaganego ze względu na wiek okresu składkowego i nieskładkowego, warunek posiadania tego okresu uważa się za spełniony, jeśli ubezpieczony został zgłoszony do ubezpieczenia:

- przed ukończeniem 18 lat, albo
- w ciągu 6 miesięcy po ukończeniu nauki w szkole ponadpodstawowej, ponadgimnazjalnej lub w szkole wyższej oraz do dnia powstania niezdolności do pracy miał - bez przerwy lub z przerwami nieprzekraczającymi 6 miesięcy - okresy składkowe i nieskładkowe.

Renta socjalna

Osoby niepełnosprawne uprawnione do renty socjalnej

Renta socjalna przysługuje osobie, która jest:

- pełnoletnia oraz
- całkowicie niezdolna do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:
  - przed ukończeniem 18 roku życia, albo
  - w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25 roku życia, albo
  - w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Osobą pełnoletnią jest osoba, która ukończyła 18 lat, albo kobieta, która zawarła związek małżeński po ukończeniu 16 lat, a nie ukończyła 18 roku życia.

Komu nie przysługuje renta socjalna?

Renta socjalna nie przysługuje osobie, która:

- ma ustalone prawo do emerytury, uposażenia w stanie spoczynku, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty inwalidzkiej, renty strukturalnej, świadczenia przedemerytalnego, zasiłku przedemerytalnego lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego,
- pobiera świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych,
- jest tymczasowo aresztowana albo odbywa karę pozbawienia wolności - za okres tymczasowego aresztowania lub odbywania kary pozbawienia wolności,
- ma ustalone prawo do renty rodzinnej (części renty) przez jednostkę organizacyjną ZUS lub przez inny niż ta jednostka organ emerytalno-rentowy (np. KRUS), w wysokości przekraczającej 200% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy,
- jest właścicielem lub posiadaczem (samoistnym lub zależnym) nieruchomości rolnej w rozumieniu Kodeksu cywilnego o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 5 ha przeliczeniowych lub - jako współwłaściciel - ma udział w takiej nieruchomości, który przekracza 5 ha przeliczeniowych.

Wysokość renty socjalnej od 1 marca 2014 r. wynosi 709,34 zł.

MIEJSKIE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

URZĄD MIASTA RUDA ŚLĄSKA Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych

41-709 Ruda Śląska (Nowy Bytom) Plac Jana Pawła II 6

tel: 32 244 90 00 do 10, wew. 3291, 3292

<http://www.rudaslaska.pl/> e-mail: zdrowie@ruda-sl.pl

Zadania Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych:

- wykonywanie czynności związanych z pełnieniem przez Miasto funkcji organu założycielskiego dla samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, żłobków i klubów dziecięcych,
- opracowywanie i aktualizowanie rocznych planów zabezpieczenia medycznych działań ratowniczych,
- kreowanie polityki inwestycyjnej dla publicznych zakładów opieki zdrowotnej, ocenianie przedkładanych przez te jednostki programów inwestycyjnych oraz sprawowanie nadzoru nad prawidłowym wykorzystaniem przyznanych przez Radę Miasta środków finansowych zakładom opieki zdrowotnej,
- prowadzenie nadzoru nad realizacją zadań statutowych, dostępnością i poziomem udzielanych świadczeń w samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej,
- sprawowanie merytorycznego nadzoru nad działalnością NZOZ Szpitala Miejskiego w Rudzie Śląskiej,
- analizowanie stanu zdrowia mieszkańców,
- prowadzenie działań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia,
- potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej osobom nie objętym powszechnym obowiązkowym i dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym,
- kierowanie pacjentów do zakładów opiekuńczo - leczniczych i pielęgnacyjno - opiekuńczych,
- organizowanie pracy Powiatowej Komisji Lekarskiej prowadzącej badania poborowych,
- wykonywanie czynności związanych z prowadzeniem przez Prezydenta Miasta nadzoru nad stowarzyszeniami rejestrowymi i stowarzyszeniami zwykłymi,
- ogłaszanie konkursów ofert na zadania zlecone z zakresu ochrony i promocji zdrowia, profilaktyki alkoholowej i spraw społecznych, oraz kontrola realizacji tych zadań,
- wykonywanie zadań związanych z przeciwdziałaniem marginalizacji społecznej oraz aktywizacją starszych mieszkańców Rudy Śląskiej oraz aktywizowanie mniejszości narodowych z terenu Rudy Śląskiej,
- integrowanie środowiska Rodzin Katyńskich z terenu Rudy Śląskiej.

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
ul. Markowej 20, 41-709 Ruda Śląska Nowy Bytom
tel. 32-344-03-23; 32-344-03-00
fax 32- 344-03-02
e-mail: sekretariat@mops.rsl.pl www.mops.rsl.pl

Pomoc społeczna umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych tym osobom i rodzinom, które nie są w stanie same ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Gdzie udać się po pomoc?

Osoby, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, z którą nie mogą sobie poradzić przy wykorzystaniu własnych sił i środków - mogą zgłosić się do pracownika socjalnego w swojej dzielnicy i złożyć wniosek o pomoc.

Sekcje pracowników socjalnych

Dzielnica	Adres	telefon
Nowy Bytom, Chebzie	Nowy Bytom ul. Markowej 22	32-344-03-23, wew. 329
Godula, Orzegów	Godula ul. Przedszkolna 6	32-248-27-59, 32-340-11-60
Ruda	Ruda ul. Wolności 14	32-248-07-56, 32-243-12-38
Bykowina	Bykowina ul. Kowalskiego 1a	32-240-34-04, 32-342-36-30
Kochłowice	Kochłowice ul. Ks. Tunkla 1	32-342-25-20
Halemba	Halemba ul. Solidarności 7	32-242-98-28, 32-340-86-84
Wirek	Wirek ul. Jankowskiego 8	32-342-40-60, 32-797-32-30
Bielszowice	Bielszowice ul. Bielszowicka 114	32-240-24-69, 32-344-03-32
Sekcja ds. Realizacji Projektu Systemowego	Nowy Bytom ul. Niedurnego 107	32-244-29-38

Godziny przyjęć w Sekcjach Pracowników Socjalnych:

- poniedziałek, 14.00 - 15.30 (do godz. 17.00 dyżuruje pracownik socjalny)
- wtorek, środa, piątek 8.00 - 10.00
- czwartek 14.00 - 15.30

Komu przysługują świadczenia z ustawy o pomocy społecznej

Zgodnie z **ustawą o pomocy społecznej** prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej mają:

- osoby samotnie gospodarujące, których dochód nie przekracza **542 zł (od 1.10.2012 r.)**
- osoby w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza **456 zł**, przy jednoczesnym występowaniu co najmniej jednej z dysfunkcji:
  - ubóstwa
  - sieroctwa
  - bezdomności
  - bezrobocia
  - niepełnosprawności
  - długotrwałej lub ciężkiej choroby
  - przemocy w rodzinie
  - potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi
  - potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności
  - bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych
  - trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą
  - braku umiejętności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego
  - alkoholizmu lub narkomanii
  - zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej
  - klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Każdy, niezależnie od dochodu, ma prawo skorzystać z pomocy w formie niepieniężnej.

■ ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE W POMOCY SPOŁECZNEJ:

■ ZASIŁEK STAŁY

Zasiłek stały przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

■ ZASIŁEK OKRESOWY

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

■ ZASIŁEK CELOWY I CELOWY SPECJALNY

Zasiłek celowy może być przyznany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Zasiłek celowy specjalny może być przyznany w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany zasiłek okresowy, celowy lub pomoc rzeczowa pod warunkiem zwrotu części lub całości zasiłku lub wydatków na pomoc rzeczową.

■ DODATEK MIESZKANIOWY

Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem pieniężnym wypłacanym przez gminę, mającym na celu dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego.

Normatywna powierzchnia mieszkania, uprawniająca do dodatku mieszkaniowego powiększa się o 15m², jeżeli w lokalu mieszkalnym zamieszkuje osoba niepełnosprawna poruszająca się na wózku lub osoba niepełnosprawna, która wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju. O wymogu zamieszkiwania w oddzielnym pokoju orzekają powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności.

Wnioski składa się w Sekcjach Pracowników Socjalnych: poniedziałek 14.00 - 17.00; wtorek, środa i piątek 8.00 - 10.00; czwartek 14.00 - 15.30.

Wniosek o przyznanie dodatku mieszkaniowego

Deklaracja o wysokości dochodów

Zaświadczenie o dochodach pracownika (załącznik do wniosku)

■ DODATEK ENERGETYCZNY

Od 1 stycznia 2014 r. osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy ma prawo do zryczałtowanego dodatku energetycznego.

Aby otrzymać dodatek energetyczny należy:

- posiadać ustalone prawo do dodatku mieszkaniowego,
- złożyć wniosek o przyznanie dodatku energetycznego z załączoną umową kompleksową lub umową sprzedaży energii elektrycznej, której stroną jest osoba pobierająca dodatek mieszkaniowy
- zamieszkiwać w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Zryczałtowany dodatek energetyczny od 1 stycznia 2014r. przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej, czyli osobie pobierającej dodatek mieszkaniowy.

Zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Gospodarki z dnia 17 kwietnia 2014 r. w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującego od dnia 1 maja 2014 r. do 30 kwietnia 2015 r. wysokość zryczałtowanego dodatku energetycznego za okres od 1 maja 2014 r. do 30 kwietnia 2015 r. wynosi:

1. dla gospodarstw prowadzonych przez osobę samotną - 11,36 zł miesięcznie;
2. dla gospodarstw składających się z 2 do 4 osób - 15,77 zł miesięcznie;
3. dla gospodarstw składających się z co najmniej 5 osób - 18,93 zł miesięcznie.

Wnioski można pobierać i składać w Sekcjach Pracowników Socjalnych w poszczególnych dzielnicach Rudy Śląskiej, zgodnie z miejscem zamieszkania.

[wniosek](#) o przyznanie dodatku energetycznego

■ STYPENDIUM SZKOLNE

Zgodnie z ustawą o systemie oświaty stypendium szkolne jest świadczeniem pomocy materialnej o charakterze socjalnym, udzielanym uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia.

Wnioski o przyznanie stypendium można składać w Zespole ds. Pomocy Socjalnej Uczniom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

■ ZASIŁEK SZKOLNY

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. Może on być przyznany w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym lub w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, raz lub kilka razy w roku, niezależnie od otrzymanego stypendium szkolnego.

O zasiłek szkolny można ubiegać się w Zespole ds. Pomocy Socjalnej Uczniom w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przyznanie tego zasiłku.

[Wniosek o przyznanie zasiłku szkolnego](#)

[Wniosek o przyznanie stypendium szkolnego](#)

■ POMOC NIEPIENIĘŻNA

■ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE

O opłacenie składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe może ubiegać się osoba, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby ubiegającej się nie przekracza 150% kwoty kryterium dochodowego na osobę w rodzinie i osoba opiekująca się nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom z innych tytułów lub nie otrzymuje emerytury i renty. Składkę opłaca się od kwoty kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

■ PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

➔ **Specjalistyczne poradnictwo prawne** świadczone jest wszystkim klientom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i innym osobom potrzebującym porady prawnej, po uprzednim uzgodnieniu terminu w Sekretariacie Ośrodka (I piętro, ul. Markowej 20, Ruda Śląska). Obejmuje porady w zakresie:

- prawa rodzinnego i opiekuńczego,
- postępowania w sprawach o stosowanie przemocy w rodzinie,

- prawa cywilnego, szczególnie spraw lokalowych, dziedziczenia, zobowiązań,
- prawa ubezpieczeń społecznych,
- prawa pracy,
- postępowania administracyjnego i cywilnego.
- w uzasadnionych przypadkach, udzielana jest pomoc prawna w przygotowaniu pozwów, np. o alimenty, uznanie ojcostwa, zaprzeczenia ojcostwa, separację itp., a także poprzez reprezentowanie klienta w sprawach o roszczenia alimentacyjne i o ustalenie ojcostwa.

Poradnictwo prawne udzielane jest dwa razy w tygodniu w pok. nr 13, ul. Markowej 22, Ruda Śląska) w godzinach:

- poniedziałek w godz. 14.00 - 16.00
- piątek w godz. 8.00 - 10.00.

➔ **Specjalistyczne poradnictwo psychologiczne** świadczone jest dla klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w zakresie:

- osób z zaburzeniami psychicznymi,
- osób z zaburzeniami neurotycznymi,
- osób niepełnosprawnych psychicznie (w tym upośledzenia umysłowe) i fizycznie,
- osób starszych,
- rodzin dysfunkcyjnych w ramach kontraktu socjalnego oraz innych form pracy socjalnej,
- rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.

Realizowane jest przez:

- ✓ porady - ukierunkowane na określenie odpowiedniej formy pomocy,
- ✓ konsultacje psychologiczne - rodzinne i indywidualne,
- ✓ diagnozę psychologiczną,
- ✓ terapię wspierającą,
- ✓ psychoedukację w zakresie prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich.

Praca psychologa jest możliwa w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz środowisku domowym.

Zasady przyjęć: skierowanie od pracownika socjalnego lub innej jednostki Miasta Ruda Śląska.

W ramach Działu ds. Asystry Rodzinnej działa również grupa wsparcia dla rodzin i opiekunów osób chorych psychicznie ukierunkowana na wszechstronne wsparcie.

■ POMOC DLA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Dział Opieki nad Osobami Starszymi i Niepełnosprawnymi

Ruda Śląska ul. Markowej 20, parter, pokój nr 4a tel. 32-344-03-23 wew. 306

■ ZADANIA REALIZOWANE W DZIALE OPIEKI NAD OSOBAMI STARSZYMI I NIEPEŁNOSPRAWNYMI

Dofinansowanie ze środków PFRON

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udziela dofinansowania osobom niepełnosprawnym posiadającym aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z zakresu rehabilitacji społecznej:

- uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych
- zakupu sprzętu rehabilitacyjnego
- zaopatrzenia w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne

Osoba niepełnosprawna może ubiegać się o dofinansowanie ze środków PFRON, jeżeli przeciętny miesięczny dochód rodziny obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, nie przekracza kwoty:

- 50% przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym
- 65% przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej.

Wnioski o dofinansowanie składa się w Dziale Opieki nad Osobami Starszymi i Niepełnosprawnymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w terminie do dnia 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadań. Wysokość dofinansowania wynosi 60 % kosztów realizacji zadania, w przypadku dofinansowania zakupu sprzętu rehabilitacyjnego nie więcej niż pięciokrotność przeciętnego wynagrodzenia.

■ Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

Zgodnie z rozporządzeniem ministra pracy i polityki społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 230, poz. 1694) osoba niepełnosprawna może ubiegać się o dofinansowanie ze środków PFRON uczestnictwa w turnusie, jeżeli przeciętny miesięczny dochód rodziny obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, nie przekracza kwoty:

- 50% przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym
- 65% przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej.

Osoby niepełnosprawne mogą ubiegać się o dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym jeden raz w roku kalendarzowym. Wysokość przyznanego dofinansowania uzależniona jest od posiadanego stopnia niepełnosprawności, wieku i sytuacji życiowej wnioskodawcy.

Wysokość dofinansowania do turnusu rehabilitacyjnego

Wysokość dofinansowania	Osoba uprawniona
27% przeciętnego wynagrodzenia	<ul style="list-style-type: none"> osoba ze znacznym stopniem niepełnosprawności, osoba niepełnosprawna w wieku do 16 roku życia, osoba niepełnosprawna w wieku 16-24 lat ucząca się i niepracująca, bez względu na stopień niepełnosprawności
25% przeciętnego wynagrodzenia	<ul style="list-style-type: none"> osoba z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności
23% przeciętnego wynagrodzenia	<ul style="list-style-type: none"> osoba z lekkim stopniem niepełnosprawności
18% przeciętnego wynagrodzenia	<ul style="list-style-type: none"> osoba niepełnosprawna zatrudniona w zakładzie pracy chronionej, niezależnie od posiadanego stopnia niepełnosprawności, opiekun osoby niepełnosprawnej

W przypadku uzasadnionym szczególnie trudną sytuacją życiową osoby niepełnosprawnej dofinansowanie do turnusu może wynieść 35 % przeciętnego wynagrodzenia.

Aby przyznane dofinansowanie zostało przekazane organizatorowi turnusu muszą być spełnione warunki określone w rozporządzeniu w sprawie turnusów rehabilitacyjnych, tj. :

- wybrany przez osobę niepełnosprawną ośrodek i organizator muszą posiadać odpowiednie uprawnienia na okres trwania turnusu rehabilitacyjnego,
- wybrany przez osobę niepełnosprawną ośrodek musi być uprawniony do przyjmowania osób niepełnosprawnych z określonymi w orzeczeniu lub wniosku lekarskim dysfunkcjami lub schorzeniami na określony turnus,
- wybrany przez osobę niepełnosprawną organizator musi być uprawniony do organizowania wybranego turnusu dla osób z określonymi w orzeczeniu lub wniosku lekarskim dysfunkcjami lub schorzeniami.

Aktualne informacje o ośrodkach i organizatorach turnusów rehabilitacyjnych, posiadających wpisy do rejestrów wojewody dostępne są pod adresem elektronicznym: ebon.mpips.gov.pl. Na tej stronie znajduje się centralna baza danych, utworzona z 16 wojewódzkich rejestrów ośrodków i 16 wojewódzkich rejestrów organizatorów. Zawiera ona aktualizowane przez wojewodów informacje o ośrodkach i organizatorach, posiadających wpis do odpowiedniego rejestru wojewody.

■ Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 96, poz. 861 ze zm.), ze środków Funduszu może być dofinansowana likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

Bariera architektoniczna to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub zmniejszają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym.

Bariera w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające i utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

Bariera techniczna to przeszkody utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej pokonywanie pewnych ograniczeń; likwidacja bariery powinna spowodować sprawniejsze działania i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie.

Wysokość dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych wynosi do 80 % kosztów przedsięwzięcia nie więcej jednak niż do wysokości 15-krotnego przeciętnego wynagrodzenia.

Dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych przyznaje się na podstawie umowy. Przekazanie dofinansowania następuje po przedłożeniu faktury potwierdzającej likwidację bariery i opłaceniu udziału własnego w wysokości 20% kosztów przedsięwzięcia.

Osoba niepełnosprawna może ubiegać się o dofinansowanie do likwidacji barier technicznych i w komunikowaniu się raz na 3 lata, natomiast do likwidacji barier architektonicznych raz na rok.

■ Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego

Na podstawie ww. rozporządzenia osoby niepełnosprawne mogą ubiegać się o dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, jeżeli:

- ▶ przeciętny miesięczny dochód, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, nie przekracza kwoty:
  - 50 % przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym,
  - 65 % przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej,
- ▶ zachodzi potrzeba prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych przy użyciu tego sprzętu,

Wysokość dofinansowania wynosi do 60% kosztów tego sprzętu, nie więcej jednak niż do wysokości pięciokrotności przeciętnego wynagrodzenia. Po rozpatrzeniu wniosku zawierana jest umowa z osobą niepełnosprawną a następnie można dokonać zakupu sprzętu.

■ Dofinansowanie zaopatrzenia w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne

Zgodnie z art. 35a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. Nr 14, poz. 92 z późn. zm.) do zadań powiatu należy m. in. dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów.

Osoby niepełnosprawne, które otrzymały z Narodowego Funduszu Zdrowia refundację zakupu ww. artykułów i spełnią kryterium dochodowe, mogą ubiegać się o uzyskanie środków na pokrycie wydatków związanych z powyższym zakupem. Dofinansowanie następuje na pisemny wniosek złożony w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

Warunkiem uzyskania dofinansowanie jest spełnienie kryterium dochodowego oraz uzyskanie pomocy ze strony Narodowego Funduszu Zdrowia. Do wniosku należy dołączyć:

- fakturę zakupu, w której została określona kwota opłacana w ramach ubezpieczenia zdrowotnego i kwota udziału własnego oraz
- kserokopię zrealizowanego zlecenia lekarskiego, potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez wystawcę faktury.

Przeciętne wynagrodzenie

Przeciętne wynagrodzenie ogłaszane jest kwartalnie przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” i oznacza przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale.

■ Aktywny Samorząd

Na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.) Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przystąpił do realizacji programu Aktywny Samorząd.

Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Formy wsparcia przewidziane w programie adresowane są do uprawnionych osób fizycznych. Dotyczą likwidacji barier ograniczających społeczne i zawodowe funkcjonowanie osób niepełnosprawnych.

W 2014 roku w ramach realizacji programu osoby niepełnosprawne mogą ubiegać się o udzielenie dofinansowania w dwóch modułach :

Moduł I - likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

- 1) Obszar A - likwidacja bariery transportowej:
  - Zadanie 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
  - Zadanie 2 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,
- 2) Obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:
  - Zadanie 1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
  - Zadanie 2 - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania.
- 3) Obszar C - likwidacja barier w poruszaniu się:
  - Zadanie 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
  - Zadanie 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
  - Zadanie 3 - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
  - Zadanie 4 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny,
- 4) Obszar D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Adresat programu (Moduł I):

Obszar A Zadanie nr 1

- osoba niepełnosprawna, która posiada znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności (a w przypadku osób do 16 roku życia - orzeczenie o niepełnosprawności) oraz dysfunkcję narządu ruchu. W przypadku osób w wieku emerytalnym wymagane jest zatrudnienie.

Obszar A Zadanie nr 2

- osoba niepełnosprawna w wieku aktywności zawodowej, która posiada znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności oraz dysfunkcję narządu ruchu.

Obszar B Zadanie nr 1

- osoba niepełnosprawna, która posiada znaczny stopień niepełnosprawności (a w przypadku osób do 16 roku życia - orzeczenie o niepełnosprawności) oraz dysfunkcję obu kończyn górnych lub narządu wzroku. W przypadku osób w wieku emerytalnym wymagane jest zatrudnienie.

Obszar C Zadanie nr 1

- osoba niepełnosprawna, która posiada znaczny stopień niepełnosprawności (a w przypadku osób do 16 roku życia - orzeczenie o niepełnosprawności) oraz dysfunkcje uniemożliwiające samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym. W przypadku osób w wieku emerytalnym wymagane jest zatrudnienie.

Obszar C Zadanie nr 2

- osoba niepełnosprawna, która posiada znaczny stopień niepełnosprawności (a w przypadku osób do 16 roku życia - orzeczenie o niepełnosprawności), która jest użytkownikiem wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.

Obszar C Zadanie nr 3 oraz Zadanie nr 4

- osoba niepełnosprawna w wieku aktywności zawodowej lub emerytalnym - jeśli jest zatrudniona, po amputacji kończyn/y, wobec której został orzeczony stopień niepełnosprawności, a ekspert PFRON potwierdził stabilność procesu chorobowego oraz rokowania uzyskania zdolności do pracy w wyniku wsparcia udzielonego w programie.

Obszar D

- osoba niepełnosprawna w wieku aktywności zawodowej, która posiada znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności, jest aktywna zawodowo i pełnio rolę opiekuna prawnego dziecka. Przez aktywność zawodową należy rozumieć zatrudnienie lub rejestrację w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna, albo jako osoba poszukująca pracy i nie pozostająca w zatrudnieniu.

Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Adresat programu (Moduł II) -realizowany dotychczas przez oddziały wojewódzkie PFRON program „Student II”:

- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności,

- nauka w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium lub przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi.

Realizacją programu zajmuje się Dział Opieki nad Osobami Starszymi i Niepełnosprawnymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej. Pracownicy Działu przyjmują codziennie w następujących godzinach:

Poniedziałek 14-17

Wtorek, Środa, Piątek 8-10

Czwartek 14-15.30

Informacje telefoniczne udzielane są pod numerem telefonu 32 34 40 323 wew. 306,304

Podstawa prawna: art. 47 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.).

Usługi opiekuńcze

Zgodnie z:

- ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.) - art. 50
- rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. z 2005 r. Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.)
- uchwałą Nr 468/XXVI/2004 Rady Miejskiej w Rudzie Śląskiej z dnia 27.05.2004 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze zapewniane w miejscu zamieszkania oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również trybu ich pobierania (z późn. zm.)

do pomocy w postaci usług opiekuńczych uprawnione są:

- osoby samotne, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są tej pomocy pozbawione
- osoby, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Zakres, wymiar godzinowy, okres świadczenia usług ustalany jest indywidualnie dla każdego świadczeniobiorcy z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej i zdrowotnej. Usługi świadczone są w miejscu zamieszkania podopiecznego.

Procedura przyznawania usług w środowisku podopiecznego i wymagana dokumentacja:

- wywiad środowiskowy wraz z załącznikami,
- decyzja emerytalna / rentowa,
- zaświadczenie lekarskie - w przypadku specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wystawione przez lekarza psychiatrę,
- wywiad u osób, o których mowa w art. 103 ustawy z dnia 12.03.2004 roku o pomocy społecznej.

Środowiskowe Domy Samopomocy

Środowiskowe Domy Samopomocy są ośrodkami wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Świadczą usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

Na terenie Rudy Śląskiej funkcjonują dwa Środowiskowe Domy Samopomocy:

- ▶ Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzony przez Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek dla Niepełnosprawnych "Najświętsze Serce Jezusa" w Rudzie Śląskiej - Halembie przy ul. Kłodnickiej 91. Dom przeznaczony jest dla 40 osób.
- ▶ Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzony przez Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek „Święta Elżbieta” w Rudzie Śląskiej - Rudzie przy ul. Wolności 30. Dom przeznaczony jest dla 21 osób.

Kwalifikacja do Środowiskowych Domów Samopomocy:

O miejsce w ww. placówkach ubiegać mogą się osoby, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej, a także integracji społecznej.

Wymagana dokumentacja:

- ▶ Wniosek o skierowanie do środowiskowego domu samopomocy.
- ▶ Wywiad środowiskowy (przeprowadza pracownik socjalny).
- ▶ Zaświadczenie lekarza psychiatry/neurologa o występujących zaburzeniach psychicznych.
- ▶ Zaświadczenie lekarza rodzinnego o stanie zdrowia i o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach domu wraz z informacją o sprawności w zakresie lokomocji osób niepełnosprawnych fizycznie.
- ▶ Orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, o ile osoba takie posiada.
- ▶ Opinia pracownika socjalnego dotycząca sprawności psychofizycznej osoby ubiegającej się o skierowanie.
- ▶ Uzgodnienia dotyczące zakresu usług i odpłatności z osobą kierowaną.
- ▶ Decyzja emerytalna/ rentowa lub zaświadczenie o dochodzie osoby ubiegającej się oraz członków rodziny.

Odpłatność za pobyt w Środowiskowych Domach Samopomocy reguluje ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2009 roku, Nr 175, poz. 1362 ze zm.). W myśl art. 51 b ustawy, odpłatność za usługi świadczone w środowiskowych domach samopomocy ustala się w wysokości 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kwotę 250% odpowiedniego kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej.

Domy Pomocy Społecznej

Na terenie miasta Ruda Śląska znajduje się 5 domów pomocy społecznej:

- Dom Pomocy Społecznej „Senior” przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych.
- Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek „Święta Elżbieta” przeznaczony dla osób w podeszłym wieku.
- Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Karola Boromeusza przeznaczony dla osób przewlekle psychicznie chorych.
- Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Karola Boromeusza przeznaczony dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.

- Dom Pomocy Społecznej Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek dla Niepełnosprawnych *Najświętsze Serce Jezusa* przeznaczony dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie.

Procedura kierowania do domu pomocy społecznej

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Dokumentacja wymagana:

- ▶ Wywiad środowiskowy rodzinny (przeprowadza pracownik socjalny).
- ▶ Zaświadczenie lekarskie.
- ▶ Opinia pracownika socjalnego dotycząca stopnia sprawności osoby ubiegającej się o skierowanie do domu pomocy społecznej.
- ▶ Decyzja emerytalna/rentowa.
- ▶ Prośba/zgoda o umieszczenie w domu pomocy społecznej.
- ▶ Zgoda na ponoszenie odpłatności w domu pomocy społecznej - 70% dochodu.
- ▶ Wywiad u osób zobowiązanych do odpłatności wraz z umową dot. odpłatności za pobyt osoby umieszczanej w domu pomocy społecznej.

Rodzaj schorzenia określony w zaświadczeniu lekarskim to podstawowa przesłanka kwalifikująca osobę zainteresowaną do odpowiedniego typu domu pomocy społecznej, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej. Dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających.

Pracownicy socjalni Działu Opieki nad Osobami Starszymi i Niepełnosprawnymi w sprawach dotyczących skierowania do domów pomocy społecznej) przyjmują:

Ruda Śląska ul. Markowej 20, parter, pokój nr 9 tel. 32- 344 - 03 - 23 wew. 335

GODZINY PRZYJĘĆ:

Poniedziałek 14⁰⁰-17⁰⁰

Wtorek, Środa, Piątek 8⁰⁰-10⁰⁰

Czwartek 14⁰⁰-15³⁰

Odpłatność w domach pomocy społecznej

Zgodnie z art. 61 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny. Opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej wnoszą:

- ▶ Mieszkaniec domu, nie więcej niż 70% swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% tego dochodu;
- ▶ Małżonek, zstępni przed wstępnymi:
  - ✓ w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
  - ✓ w przypadku osoby w rodzinie, jeśli posiadany dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie,
- ▶ Gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

■ ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE

Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych

Ruda Śląska 9 ul. Markowej 20, parter, pokój nr 5-6, tel. 32-344-03-23 wew. 385, 386

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 228, poz. 2255 z późn. zm.)

Zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia
- osobie, która ukończyła 75 rok życia.

Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje:

- osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego;
- osobie przebywającej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie (oznacza to dom pomocy społecznej, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, areszt śledczy, zakład karny, zakład opiekuńczo-leczniczy, zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy, szkołę wojskową lub inną szkołę, jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatnie pełne utrzymanie);
- zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje, jeżeli członkowi rodziny przysługuje za granicą świadczenie na pokrycie wydatków związanych z pielęgnacją tej osoby chyba, że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Zasiłek przyznaje się od pierwszego dnia miesiąca, w którym złożono wniosek na czas ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności. Jeśli orzeczenie wydano na stałe zasiłek przyznaje się na stałe. Zasiłek z tytułu ukończenia 75 roku przyznaje się na czas nieokreślony.

Jeżeli osoba w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności złoży wniosek o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego, prawo to ustala się począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku pielęgnacyjnego wynosi 153,00 zł miesięcznie. Zasiłek pielęgnacyjny nie jest uzależniony od kryterium dochodowego.

Druk wniosku oraz pozostałych dokumentów dotyczących ubiegania się o prawo do zasiłku pielęgnacyjnego można pobrać w siedzibie MOPS - Nowy Bytom ul. Markowej 20, pokój 5 i 6 (parter) oraz na stronie internetowej Ośrodka: http://www.mops.rsl.pl/pobierz/DSRiA_2012_2013/03.pdf

Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

- nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub
- w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

- matce albo ojcu,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności:

jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Osobom innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, przysługuje świadczenie pielęgnacyjne, w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- nie ma opiekuna faktycznego, ani spokrewnionej rodziny zastępczej w rozumieniu ustawy lub osoby te legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne nie jest uzależnione od dochodu- brak kryterium dochodowego.

Świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeśli:

➤ **Osoba sprawująca opiekę:**

- ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,
- ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego;

➤ **Osoba wymagająca opieki:**

- pozostaje w związku małżeńskim, chyba że współmałżonek legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku

szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu;

- na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury,
- członek rodziny osoby sprawującej opiekę ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego;
- na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub prawo do świadczenia pielęgnacyjnego;
- na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Wnioskodawca może jednocześnie ubiegać się o objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym siebie oraz członków swojej rodziny, jeśli nie podlegają oni ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu. Wnioskodawca może także ubiegać się o ubezpieczenie emerytalno-rentowe, z tytułu sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną.

Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego

Od maja 2014 r. rozpoczął się proces zwiększania kwoty świadczenia pielęgnacyjnego, które przysługuje niepracującym rodzicom opiekującym się niepełnosprawnym dzieckiem, tak aby osiągnęło ono poziom minimalnego wynagrodzenia za pracę. Harmonogram wzrostu świadczenia został podzielony na trzy etapy:

- 1) od 1 maja 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. świadczenie wynosi 800 zł miesięcznie plus 200 zł dodatku do świadczenia, tj. łącznie 1000 zł miesięcznie,
- 2) od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. - 1200 zł miesięcznie,
- 3) od dnia 1 stycznia 2016 roku - 1300 zł miesięcznie.

Podstawa prawna: Ustawa o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 24 kwietnia 2014 roku (Dz. U. z 30 kwietnia 2014 roku, pozycja 559) weszła w życie z dniem 1 maja 2014 roku.

Na jaki okres przyznaje się świadczenie pielęgnacyjne?

- świadczenie pielęgnacyjne przyznaje się na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas

określony, wówczas prawo do świadczenia pielęgnacyjnego ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.

- jeżeli osoba w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności złoży wniosek o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, prawo to ustala się począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

Druk wniosku oraz pozostałych dokumentów dotyczących ubiegania się o prawo do świadczenia pielęgnacyjnego można pobrać w siedzibie MOPS - Nowy Bytom ul. Markowej 20, pokój 5 i 6 (parter) oraz na stronie internetowej Ośrodka: http://www.mops.rsl.pl/pobierz/DSRiA_2012_2013/02.pdf

Specjalny zasiłek opiekuńczy

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r. poz. 788 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 1439) ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

W przypadku, gdy o specjalny zasiłek opiekuńczy ubiegają się rolnicy, małżonkowie rolników bądź domownicy, świadczenie te przysługuje odpowiednio:

- rolnikom w przypadku zaprzestania prowadzenia przez nich gospodarstwa rolnego;
- małżonkom rolników lub domownikom w przypadku zaprzestania prowadzenia przez nich gospodarstwa rolnego lub wykonywania przez nich pracy w gospodarstwie rolnym. Zaprzestanie prowadzenia gospodarstwa rolnego lub zaprzestanie wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym potwierdza się stosownym oświadczeniem złożonym pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego rozstrzyga się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości **520,00 zł miesięcznie**.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przyznaje się na okres zasiłkowy. Bieżący okres zasiłkowy trwa od 1 listopada 2013 do 31 października 2014. Prawo do świadczeń opiekuńczych ustala się na okres zasiłkowy, chyba, że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności

zostało wydane na czas określony. W tym przypadku prawo do świadczeń rodzinnych ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia, nie dłużej jednak niż do końca okresu zasiłkowego. Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie z urzędu skarbowego o wysokości dochodów uzyskanych przez członków rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w roku kalendarzowym 2012.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę **nie przekracza kwoty 623,00 zł.**

Specjalny zasiłek opiekuńczy nie przysługuje, jeżeli:

➔ **Osoba sprawująca opiekę:**

- ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,
- podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów (np. KRUS),
- ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego,
- legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;

➔ **Osoba wymagająca opieki:**

- została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, w rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu;
- na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury;

Specjalny zasiłek opiekuńczy nie przysługuje także jeżeli:

- członek rodziny osoby sprawującej opiekę ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego;
- na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub prawo do świadczenia pielęgnacyjnego;
- na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Wnioskodawca może jednocześnie ubiegać się o objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym siebie oraz członków swojej rodziny. Zgodnie z art. 67 ust. 3 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych osoba podlegająca ubezpieczeniu zdrowotnemu ma obowiązek zgłoszenia do NFZ członków rodziny, jeśli nie podlegają oni ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu.

Za osobę pobierającą specjalny zasiłek opiekuńczy opłacane są składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe przez okres niezbędny do uzyskania 25-letniego okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) na podstawie Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009, nr 153, poz. 1227 z późn. zmianami).

UWAGA!

Zmiany w specjalnym zasiłku opiekuńczym od 01 stycznia 2015 r.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r. poz. 788 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 1439) ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli:

- nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub
- rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Druk wniosku dotyczącego ubiegania się o prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego można pobrać w siedzibie MOPS - Nowy Bytom ul. Markowej 20, pokój 5 i 6 (parter) oraz na stronie internetowej http://www.mops.rsl.pl/pobierz/DSRiA_2012_2013/01.pdf

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1548), modyfikująca zasady przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego oraz wprowadzająca nowe świadczenie - specjalny zasiłek opiekuńczy.

POWIATOWY URZĄD PRACY
41-700 Ruda Śląska ul. Ballestremów 16,
tel. 32 771 59 00, fax 32 771 59 88
e-mail: karu@praca.gov.pl
<http://pup.ruda.slaska.sisco.info>

WSPARCIE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH POZOSTAJĄCYCH BEZ PRACY

Osoby niepełnosprawne bezrobotne, zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy, mogą skorzystać z form aktywizacji zawodowej wynikających z przepisów ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz ustawy o promocji zatrudnienia instytucjach rynku pracy tj. m.in.:

- pośrednictwa pracy;
- poradnictwa zawodowego;
- pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy;
- szkoleń;
- staży;
- prac interwencyjnych;
- przygotowania zawodowego dorosłych;
- badań lekarskich lub psychologicznych;
- studiów podyplomowych;
- dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Ważne:

Jeśli osoba ubiegająca się o uzyskanie statusu osoby bezrobotnej jest osobą niepełnosprawną, wówczas stan jej zdrowia musi pozwalać na podjęcie zatrudnienia co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy obowiązującego w danym zawodzie lub służbie. Ponadto statusu bezrobotnego nie może mieć ta osoba niepełnosprawna, która nabyła uprawnienia do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej lub zasiłku stałego.

Osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako poszukująca pracy, niepozostająca w zatrudnieniu, może korzystać z usług lub instrumentów rynku pracy na takich samych zasadach jak inni bezrobotni.

PORADNIA PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNA

ul. Chrobrego 6 41-705 Ruda Śląska - Bykowina

tel. 32 487-306 <http://www.poradnia-pp.mssm.pl/index.php>

Pomocą Poradni objęte są dzieci w wieku od 0 do 7 lat z terenu miasta Ruda Śląska oraz dzieci i młodzież do 20 lat, uczące się w szkołach rudzkich. W poradni pracują wysoko wykwalifikowani specjaliści psychologów - pedagogów - logopedów.

Usługi Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej

- Diagnozę i terapię zaburzeń rozwojowych,
- Diagnozę i terapię trudności edukacyjnych,
- Diagnozę i terapię dysleksji u dzieci i młodzieży,
- Diagnozę i terapię wad wymowy,
- Rozwiązywanie problemów wychowawczych, rodzinnych,
- Terapie indywidualne, zespołowe,
- Terapie rodzin,
- Pomoc w wyborze zawodu,
- Orzecznictwo w zakresie kwalifikowania dzieci i młodzieży do odpowiednich form kształcenia i opieki.

Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka

Poradnia realizuje zajęcia w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju. Do wczesnego wspomagania rozwoju przyjmowane są dzieci od chwili wykrycia niepełnosprawności do rozpoczęcia obowiązku szkolnego na podstawie opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju oraz porozumienia zawartego pomiędzy Zespołem Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka a rodzicami (opiekunami) dziecka, w miarę możliwości kadrowych.

Realizacją wczesnego wspomagania rozwoju zajmuje się zespół ds. wczesnego wspomagania rozwoju.

W skład zespołu wchodzi:

- pedagog, specjalista w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka
- surdopedagog, tyflop pedagog
- psycholog
- logopeda
- oligofrenopedagog

W zakresie realizacji wczesnego wspomagania rozwoju Poradnia współpracuje z Ośrodkiem Adaptacyjnym dla Dzieci Niepełnosprawnych w Rudzie Śląskiej. Zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju organizowane są na terenie Ośrodka Adaptacyjnego dla Dzieci Niepełnosprawnych w Rudzie Śląskiej. Miejsce i godziny zajęć ustalają dyrektorzy Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Rudzie Śląskiej i Ośrodka Adaptacyjnego dla Dzieci Niepełnosprawnych w Rudzie Śląskiej w porozumieniu z osobami prowadzącymi zajęcia oraz rodzicami/ opiekunami dziecka.

Pełnomocnik Prezydenta Miasta do spraw Osób Niepełnosprawnych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej 41-709 Ruda Śląska Nowy Bytom ul. Markowej 20, pokój nr 1
godziny przyjmowania stron: od poniedziałku do piątku w godz. od 9.00 do 14.00

telefon: (0-32) 344-03-23, wew. 365

e-mail: hignor@mops.rsl.pl

Do zadań pełnomocnika należy:

- inicjowanie i opracowywanie programów służących poprawie warunków życia i integracji społecznej osób niepełnosprawnych,
- inicjowanie i koordynowanie działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności,
- opracowywanie i opiniowanie projektów aktów normatywnych, stanowionych przez organy Miasta, dotyczących problematyki osób niepełnosprawnych,
- współpraca z przedstawicielami: administracji rządowej i samorządowej, organizacji pozarządowych i pożytku publicznego, miejskich jednostek organizacyjnych - w zakresie problematyki osób niepełnosprawnych,
- inicjowanie i koordynowanie realizacji działań i programów oświatowych, kulturalnych i rekreacyjnych uwarunkowanych na integrację środowiska osób niepełnosprawnych ze społecznością lokalną oraz aktywizację osób niepełnosprawnych,
- analizowanie i usystematyzowanie potrzeb osób niepełnosprawnych związanych z ich pełnym dostępem do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym,
- inspirowanie i tworzenie baz danych zapewniających dostęp do informacji o dobrach i usługach umożliwiających pełne uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
- współpraca z właściwą jednostką ds. funduszy europejskich w zakresie pozyskiwania i realizacji projektów współfinansowanych ze środków europejskich,
- współpraca z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych,
- realizacja miejskiego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych i ich integracji ze społeczeństwem „Ruda Śląska - miastem przyjaznym osobom niepełnosprawnym” oraz innych programów służących osobom niepełnosprawnym.

PLACÓWKI WSPARCIA W RUDZIE ŚLĄSKIEJ DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

CARITAS ARCHIDIECEZJI KATOWICKIEJ OŚRODEK DLA NIEPEŁNOSPRAWNYCH „NAJŚWIĘTSZE SERCE JEZUSA”

41-706 Ruda Śląska - Halemba, ul. Kłodnicka 103,

tel./fax: 32 2433484, 32 2433485, 32 2433486

Strona www: www.nsj.caritas.net.pl/portal/

e-mail: ds@caritas.net.pl

W Ośrodku funkcjonują następujące placówki:

WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ

WTZ jest placówką pobytu dziennego, realizującą zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej.

Placówka przeznaczona dla 130 osób z niepełnosprawnością intelektualną lub schorzeniami układu nerwowego. Warsztat Terapii Zajęciowej mieści się w dwóch budynkach przy ulicy Kłodnickiej 91 oraz Kłodnickiej 103 w Halembie. Do WTZ przyjmuje się młodzież niepełnosprawną umysłowo lub fizycznie z terenu Rudy Śląskiej, po ukończeniu 18 roku życia i nieprzekroczonym 40 rokiem życia, posiadającą orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, ze wskazaniem do uczestnictwa w warsztacie terapii zajęciowej.

Działalność Warsztatu jest finansowana ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).

Uczestnicy warsztatów korzystają z rehabilitacji ruchowej i zajęć sportowych, muzykoterapii oraz terapii zajęciowej z elementami arte- i ergoterapii. Ponadto korzystają z pomocy psychologa i psychiatry. Uczestniczą w zajęciach w kilkunastu pracowniach. Terapia zajęciowa prowadzona jest w oparciu o pięcioosobowe grupy terapeutyczne.

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ

DPS jest placówką pobytu stałego, przeznaczony dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną. Dom zamieszkuje aktualnie 90. mieszkańców. Dom gwarantuje wychowankom warunki bezpiecznego i godnego życia, intymność, niezależność oraz rozwój osobowości i ich samodzielności. Zakres opieki i usług jest ustalany dla każdego mieszkańca z uwzględnieniem jego indywidualnych potrzeb.

Przebieg procesu wychowawczego, edukacyjnego i rehabilitacyjnego kształtują oprócz wychowawców także pielęgniarki, rehabilitanci, psycholog, psychiatra, terapeuci zajęciowi, kapelan, pracownik kulturalno-oświatowy oraz pracownik socjalny.

ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY

ŚDS jest placówką pobytu dziennego, przeznaczoną dla 40 osób z zaburzeniami psychicznymi, które wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększania zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej.

Placówka obejmuje wsparciem dwie kategorie osób:

- osoby przewlekle psychicznie chore,
- osoby upośledzone umysłowo w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także osoby z lekkim upośledzeniem umysłowym, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia zwłaszcza neurologiczne.

Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy jest finansowana ze środków Wojewody Śląskiego. Zadanie jest współfinansowane przez Miasto Ruda Śląska. Nadzór nad realizacją zadania publicznego sprawuje Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej.

CARITAS ARCHIDIECEZJI KATOWICKIEJ

OŚRODEK ŚWIĘTA ELŻBIETA

41-700 Ruda Śl., ul. Wolności 30,

tel. 32 243 65 94 do 6,

www: swelzbieta.caritas.net.pl

e-mail: swelzbieta@caritas.net.pl

W Ośrodku funkcjonują następujące placówki:

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ

Jest placówką pobytu stałego, przeznaczony dla 80 mieszkańców - osób starszych kobiet i mężczyzn, które ze względu na wiek i aktualny stan zdrowia nie mogą samodzielnie funkcjonować w miejscu zamieszkania oraz wymagają stałych świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych.

Dom zabezpiecza miejsce zamieszkania w pokojach jedno i dwuosobowych, wyposażonych w łazienkę dostosowaną do potrzeb osób niepełnosprawnych. Mieszkańcy mają możliwość

korzystania z terapii zajęciowej, rehabilitacji oraz wszelkich innych form aktywności oferowanych przez Dom, dostosowanych do wieku oraz niepełnosprawności swoich mieszkańców.

ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY

Dom przeznaczony jest dla 21 osób - kobiet i mężczyzn z uszkodzeniem ośrodkowego układu nerwowego, które z powodu swojej choroby mają trudności w życiu codziennym, wymagają usprawniania i wsparcia w zaspokajaniu potrzeb życiowych, pomocy w prawidłowym funkcjonowaniu w środowisku rodzinnym, lokalnym i społecznym. Do dyspozycji uczestników oddano 4 pracownice: (pracownia gospodarstwa domowego, pracownia muzykoterapii, pracownia arteterapii oraz pracownia terapii indywidualnej). Uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy mogą również korzystać z sali gimnastycznej, jadalni i sali RTV.

Zajęcia odbywają się od poniedziałku do piątku w godzinach od 7³⁰ do 15³⁰, prowadzone są przez wykwalifikowaną kadrę (instruktorzy terapii zajęciowej, psycholog, lekarz psychiatra).

MIESZKANIE CHRONIONE DLA SENIORÓW

Mieszkanie chronione dla seniorów jest formą organizacyjną, w której mieszkają razem osoby, które ze względu na stan fizyczny lub psychiczny nie mogą lub nie chcą mieszkać same, wymagają usług opiekuńczych, ale są zdolni do samodzielnej egzystencji przy wsparciu ze strony osób drugich.

Osoby otrzymują do dyspozycji część pomieszczenia mieszkalnego wraz z wyposażeniem oraz korzystają ze wspólnych urządzeń sanitarnych i kuchennych. Mają zapewnione również usługi w postaci pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego oraz obsługę w zakresie bieżącej administracji mieszkania.

RUDZKI ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ

41-711 Ruda Śląska, ul. Główna 11

tel. 32 2445639, 32 7335740, 32 7335741

www.rudzkizaz.pl

sekretariat@rudzkizaz.pl

Zakład Aktywności Zawodowej jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo jednostką miasta, utworzoną w celu zatrudnienia osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności i osób zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, u których stwierdzono autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną.

Siedziba Rudzkiego Zakładu mieści się na terenie Szpitala Miejskiego w Bielszowicach, zajmując dwa sąsiadujące ze sobą budynki - pralnię i szwalnię. Pralnia świadczy usługi dla kilkudziesięciu kontrahentów. Najważniejszym z nich jest Szpital Miejski w Rudzie Śląskiej. Szwalnia wykonuje szeroki asortyment produktów: od prześcieradeł, poszewek, mundurków pielęgniarek, aż po damskie sukienki. Integralną częścią działu usług szwalniczych jest pracownia dekoratorska, w której wykonuje się okazjonalne ozdoby, kartki okolicznościowe, stroiki i maskotki. Wszystko można kupić lub zamówić w przyzakładowym sklepiu.

Aktualnie Zakład zatrudnia ponad 120 osób, z czego znaczna większość to pracownicy ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Pracownicy niepełnosprawni, oprócz wykonywania pracy, korzystają z rehabilitacji, wsparcia psychologa, świadczeń lekarza, pielęgniarki, fizjoterapeutki i masażyistów. W ramach rehabilitacji społecznej odbywają się różnego rodzaju imprezy integracyjne oraz organizowane co roku turnusy rehabilitacyjne. Praca w Rudzkim Zakładzie Aktywności Zawodowej stwarza także warunki do kontynuowania nauki i zdobywania nowych umiejętności praktycznych, które mogą się przydać zarówno w życiu codziennym, jak i na otwartym rynku pracy. Dzięki Zakładowemu Funduszowi Aktywności można także finansowo wesprzeć niepełnosprawnych pracowników w trudnych sytuacjach życiowych.

DZIENNY DOM POMOCY SPOŁECZNEJ

41-709 Ruda Śląska ul. Markowej 20a

tel./fax 32 244 36 19

e- mail: ddps@poczta.fm

Dzienny Dom Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną Miasta Ruda Śląska.

Ze świadczeń Dziennego Domu korzystają osoby skierowane na podstawie decyzji wydanej przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej. Pobyt w Placówce jest odpłatny.

Dzienny Dom przeznaczony jest dla osób starszych, samotnych, emerytów, rencistów oraz osób o zmniejszonej sprawności psychofizycznej i znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.

Placówka czynna jest od poniedziałku do piątku w godzinach 7:30 -15:30.

ZADANIEM PLACÓWKI W SZCZEGÓLNOŚCI JEST:

- przeciwdziałanie samotności osób starszych,
- pobudzenie do aktywności intelektualnej i motorycznej,
- zaspokajanie potrzeb rekreacyjno - kulturalnych (wycieczki, uroczystości, biesiady itp.),

- integracja społeczna,
- terapia zajęciowa, służąca utrzymaniu sprawności psychofizycznej,
- działania rehabilitacyjne podtrzymujące sprawność fizyczną,
- zapewnienie dwóch posiłków dziennie (śniadanie, obiad),
- pomoc osobom starszym w rozwiązywaniu problemów życiowych,
- konsultacje, doradztwo, wsparcie dla rodzin osób starszych,
- stosowanie profilaktyki zdrowotnej,
- prowadzenie zajęć edukacyjnych (prelekcje itp.)

Przy dziennym domu działa również Klub Seniora. Jego utworzenie w 2000 roku było odpowiedzią na potrzeby starszych i samotnych mieszkańców Rudy Śląskiej. Spotkania w Klubie mają na celu przeciwdziałanie samotności i izolacji społecznej, wymianę informacji, zawieranie nowych znajomości, podtrzymywanie więzi towarzyskich oraz podtrzymywanie sprawności fizycznej przez zachęcanie do aktywnych form wypoczynku.

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Domy pomocy społecznej przeznaczone są dla osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, które nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu oraz którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

Na terenie miasta Ruda Śląska funkcjonuje 5 domów pomocy społecznej:

Dom Pomocy Społecznej „Senior”

41-704 Ruda Śląska, ul. Puszkina 7

tel. 32- 248-17-74, fax 32/ 248-17-74 w. 33

e-mail dps-senior@wp.pl

<http://bip.dps-senior.pl>

DPS „Senior” przeznaczony jest dla osób przewlekle somatycznie chorych. Dysponuje 150 miejscami.

Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Święta Elżbieta

Dom Pomocy Społecznej

41-700 Ruda Śląska, ul. Wolności 30,

tel. 32- 24-36-594 do 6, fax. 32/ 24-81-055

www.swelzbieta.caritas.net.pl

e-mail: swelzbieta@caritas.net.pl

DPS „Święta Elżbieta” przeznaczony jest dla 80 osób w podeszłym wieku.

Dom Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekłe Psychiczenie Chorych Prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza

41-707 Ruda Śląska ul. Oddziałów Młodzieży Powstańczej 3

tel. 32 242 86 01

e-mail: dps-kochlowice@wp.pl

DPS przeznaczony jest dla 53 osób przewlekłe psychiczenie chorych.

Dom Pomocy Społecznej Prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza

41 -707 Ruda Śląska ul. Piłsudskiego 43

tel. 32 242 82 88

e-mail: dpsdd@oho.com.pl

Dom dysponuje 48 miejscami.

Dom przeznaczony jest dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie.

Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek dla Niepełnosprawnych *Najświętsze Serce Jezusa*

Dom Pomocy Społecznej

41 - 706 Ruda Śląska ul. Kłodnicka 103

tel/fax: 32- 243 -34 -84 do 6

e-mail: nsj@caritas.net.pl

www.nsj.caritas.net.pl/portal/

Dom przeznaczony jest dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dysponuje 95 miejscami.

ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY

Środowiskowe Domy Samopomocy są ośrodkami wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Świadczą usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów

umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

Na terenie Rudy Śląskiej funkcjonują dwa środowiskowe domy samopomocy:

Środowiskowy Dom Samopomocy w Halembie

41-706 Ruda Śląska, ul. Kłodnicka 103

Dom jest placówką pobytu dziennego dla 40 osób z zaburzeniami psychicznymi, które wymagają pomocy, w szczególności w celu zwiększania zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej. Placówka obejmuje wsparciem osoby przewlekle psychicznie chore oraz osoby upośledzone umysłowo.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Rudzie

41-700 Ruda Śląska, ul. Wolności 30

Dom przeznaczony jest dla 21 osób - kobiet i mężczyzn z uszkodzeniem ośrodkowego układu nerwowego, które z powodu swojej choroby mają trudności w życiu codziennym, wymagają usprawniania i wsparcia w zaspokajaniu potrzeb życiowych, pomocy w prawidłowym funkcjonowaniu w środowisku rodzinnym, lokalnym i społecznym.

OSRODEK ADAPTACYJNY DLA DZIECI NIEPEŁNOSPRAWNYCH

41-705 Ruda Śląska, ul. Wita Stwosza 1

tel. 32 240 90 38

www.biuletyn.abip.pl/oadn

e-mail: oadn@o2.pl

Ośrodek jest placówką opiekuńczo - wychowawczą wsparcia dziennego o charakterze specjalistycznym, czynną od poniedziałku do piątku, w godzinach od 6.30 do 16.30. Ośrodek wspomaga rodzinę wychowującą dziecko niepełnosprawne w zakresie realizacji programu psychokorekcyjnego, psychoprophylaktycznego - w tym terapii rehabilitacyjnej, muzykoterapii, terapii zajęciowej, psychologicznej, logopedycznej, pedagogicznej, tyflopedagogicznej. Ponadto dzieci korzystają z hipoterapii, hydroterapii, inhalacji w jaskini solnej oraz z różnych form zajęć ruchowych (choreoterapia, wyjazdy do sal zabaw, na basen).

Ośrodek przeznaczony jest dla 50 dzieci w wieku od 1 roku do 12 roku życia. Placówka posiada autobus przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych, którym codziennie dzieci są dowożone na zajęcia i odwożone do domów.

W budynku Ośrodka funkcjonuje **Poradnia Rehabilitacyjna** dla dzieci z pełną ofertą usług- w tym z wczesną interwencją, gwarantującą terapię od pierwszych tygodni życia, zapewniającą dzieciom pełną, kompetentną, kompleksową oraz prowadzoną w odpowiednich warunkach rehabilitację.

Przy placówce działa **Stowarzyszenie „Jaskółka”**, zrzeszające rodziców dzieci korzystających z usług Ośrodka. Dzięki Stowarzyszeniu dzieci mogą korzystać z dodatkowych form terapii oraz wyjazdów na turnusy rehabilitacyjne.

EDUKACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Urząd Miasta Wydział Oświaty 41-709 Ruda Śląska ul. Markowej 22
tel. 32 248 74 92, 32 344 06 20
e-mail: oswiata@mssm.pl

Wydział Oświaty zajmuje się m. in.

- prowadzeniem całokształtu spraw związanych z zakładaniem, przekształcaniem i likwidacją szkół oraz placówek oświatowych, a także z siecią szkół wszystkich typów
- współpracą ze szkołami w zakresie spełniania przez uczniów obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki;
- kierowaniem uczniów do kształcenia specjalnego
- prowadzeniem ewidencji niepublicznych przedszkoli, szkół i placówek oświatowo - wychowawczych zakładanych przez osoby prawne i fizyczne; nadawanie i cofanie szkołom niepublicznym uprawnień szkoły publicznej
- organizacja dowozu dzieci niepełnosprawnych do szkół i placówek oświatowych w mieście i poza miastem

SKOLNICTWO SPECJALNE

Kształceniem specjalnym obejmuje się dzieci (od 3 roku życia) i młodzież niepełnosprawną oraz niedostosowaną społecznie, wymagającą stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy. Kształcenie to może być prowadzone w formie nauki w szkołach ogólnodostępnych, szkołach lub oddziałach integracyjnych, szkołach lub oddziałach specjalnych i w specjalnych ośrodkach szkolno - wychowawczych.

Dzieciom i młodzieży, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły zapewnia się **nauczanie indywidualne**.

Podstawą do objęcia ucznia kształceniem specjalnym jest **orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego** wydane przez publiczne poradnie psychologiczno - pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne.

Transport uczniów niepełnosprawnych

Uczeń niepełnosprawny ma prawo do korzystania z **bezpłatnego transportu** oraz opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej i gimnazjum, a uczniowie z niepełnosprawnością ruchową, upośledzeniem umysłowym (w stopniu umiarkowanym lub znacznym, przyznane po osiągnięciu pełnoletności) - także do najbliższej szkoły ponadgimnazjalnej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 21 roku życia.

Uczniowie z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim uczestniczący w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych oraz dzieci i młodzież z upośledzeniem umysłowym ze sprzężonymi niepełnosprawnościami mają prawo do korzystania z bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do ośrodka umożliwiającego tym dzieciom i młodzieży realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia. **Jeśli gmina nie zapewnia transportu, jej obowiązkiem jest zwrot kosztów przejazdu ucznia oraz jego opiekuna do szkoły lub ośrodka, jeżeli dowożenie i opiekę zapewniają rodzice lub opiekunowie.**

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.)

WYKAZ PLACÓWEK OŚWIATOWYCH DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

PRZEDSZKOLA

Miejskie Przedszkole nr 12 w Rudzie Śląskiej

41-703 Ruda Śląska ul. Solskiego 5

tel. 32 248 21 08

<http://www.przedszkole12.mssm.pl/>

e-mail: przedszkole_12@interia.pl

Przedszkole jest przedszkolem publicznym, z oddziałem integracyjnym dla dzieci niepełnosprawnych. Zapewnia realizację zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju w celu pobudzenia psychoruchowego i społecznego rozwoju dzieci od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole, prowadzonego bezpośrednio z dzieckiem i jego rodziną. Oferuje pomoc psychologiczną i logopedyczną. Na wniosek rodziców dzieci w przedszkolu uczestniczą w zajęciach gimnastyki korekcyjnej oraz w zajęciach religii. W przedszkolu pracuje zespół specjalistów: logopeda, psycholog, oligofrenopeda, tyflopada, nauczyciel terapeuty, nauczyciel gimnastyki korekcyjnej. Przedszkole wyposażone jest w bogate zasoby pomocy dydaktycznych oraz zabawek umożliwiające wszechstronny rozwój i integrację dzieci.

Miejskie Przedszkole nr 40 w Rudzie Śląskiej

41-700 Ruda Śląska ul. Norwida 12

tel. 32 248 49 21

<http://mp40.info/>

e-mail: p40@op.pl

Przedszkole posiada Oddział Specjalny w celu realizowania programu wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka. Zapewnia to zatrudniona wysoko wyspecjalizowana kadra pedagogiczna oraz środki dydaktyczne i sprzęt, niezbędne do prowadzenia wczesnego wspomaganie. Wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka objęte są dzieci posiadające opinie poradni psychologiczno - pedagogicznej. W celu wspomaganie rozwoju dziecka oraz udzielania psychopedagogicznego wsparcia jego rodzinie w przedszkolu powołany został zespół wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka w skład, którego wchodzi specjaliści: oligofrenopeda - specjalista w zakresie terapii pedagogicznej, psycholog, logopeda,

Miejskie Przedszkole nr 43 w Rudzie Śląskiej

41-705 Ruda Śląska ul. Drozdów 6

tel. 322-427-743

<http://www.mp43rsl.ovh.org/>

e-mail: mp43@interia.pl

W przedszkolu mieści się 7 oddziałów, w tym 1 oddział dla dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, do którego dzieci dowożone są z innych dzielnic miasta. Ponadto Przedszkole sprawuje opiekę pedagogiczną nad dziećmi niepełnosprawnymi w Ośrodku Adaptacyjnym dla Dzieci Niepełnosprawnych w Bykowie przy ul. Wita Stwosza. W przedszkolu zatrudniony jest logopeda, rehabilitant.

W przedszkolu funkcjonuje oddział specjalny dla dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego oraz oddział specjalny zamiejscowy zlokalizowany w Ośrodku Adaptacyjnym dla Dzieci Niepełnosprawnych w Rudzie Śląskiej przy ul. Wita Stwosza 1.

Jednym z celów przedszkola jest organizowanie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, mającego na celu stymulowanie psychofizycznego rozwoju dziecka od chwili wykrzycia niepełnosprawności do momentu podjęcia nauki w szkole.

Miejskie Przedszkole nr 47 z Oddziałami Integracyjnymi w Rudzie Śląskiej

ul. Szramka 3 - Bykowina

tel. 322-427-782

<http://mp47.eu/>

e-mail: mp47@poczta.onet.eu

Przedszkole składa się z 10 oddziałów, w tym jednego oddziału integracyjnego i jednego oddziału specjalnego. Usytuowane jest w osiedlowej dzielnicy Bykowina. Mieści się w dużym, jasnym, parterowym budynku. Posiada rozległy ogród, wyposażony w sprzęt zabawowy.

W przedszkolu znajduje się 10 przestronnych sal, które zapewniają wychowankom bardzo dobre warunki do nauki, zabawy i rozwijania swoich zainteresowań oraz salę gimnastyczną i salę telewizyjną. W przedszkolu mieści się również specjalistyczny gabinet logopedy i psychologa, w którym odbywają się zajęcia z dziećmi wymagającymi szczególnej opieki. Każdy rodzic może tutaj uzyskać fachową poradę. Przedszkole wyposażone jest w pokój do pracy indywidualnej z dziećmi z deficytami rozwojowymi.

SZKOŁY

Uczniowie niepełnosprawni uczą się zarówno w szkołach masowych jak i w szkołach z oddziałami integracyjnymi.

SZKOŁY PODSTAWOWE

Wykaz wszystkich szkół podstawowych w Rudzie Śląskiej (stan na październik 2013 r.)

<http://www.rudaslaska.bip.info.pl/dokument.php?iddok=15461&idmp=696&r=o>

SZKOŁY PODSTAWOWE Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI

Szkoła Podstawowa nr 13

im. Alfreda Szklarskiego

41-711 Ruda Śląska ul. Ks. Niedzieli 61

tel. 32 242 09 55

[Strona internetowa](#)

Szkoła Podst. nr 15 Sportowa z Klasami Integracyjnymi

im. Polskich Olimpijczyków

41-706 Ruda Śląska Halemba ul. Energetyków 15

tel. 32 340 83 03

[Strona internetowa](#)

Szkoła Podstawowa nr 21

im. Biskupa Wilhelma Pluty

41-707 Ruda Śląska Kochłowice ul. Tunkla 125

tel. 32 243 90 90

[Strona internetowa](#)

Szkoła Podstawowa nr 36

im. Juliusza Słowackiego

41-704 Ruda Śląska Orzegów ul. Bytomska 45

tel. 32 248 12 89

[Strona internetowa](#)

GIMNAZJA

Gimnazjum nr 9

im. Jana Pawła II

41-706 Ruda Śląska Halemba ul. Zamenhofska 12

tel. 322-426-523

[Strona internetowa](#)

Gimnazjum nr 14

im. Jana Karłowicza

41-711 Ruda Śląska Bielszowice ul. Szkolna 22

tel. 322-420-961

[Strona internetowa](#)

ZESPOŁY SZKÓŁ (PODSTAWOWA I GIMNAZJUM)

Zespół Szkół Nr 2 Specjalnych

41-700 Ruda Śląska Ruda ul. Magazynowa 35

tel. 322-481-271

[Strona internetowa](#)

Zespół Szkół Nr 4 Specjalnych

41-711 Ruda Śląska Bielszowice ul. Bielszowicka 112a

tel. 322-420-107

Strona internetowa

SZKOŁA SPECJALNA DLA UCZNIÓW Z UPOŚLEDZENIEM UMIARKOWANYM, ZNACZNYM I GŁĘBOKIM

Zespół Szkół Nr 3 Specjalnych

im. Świętego Łukasza

41-710 Ruda Śląska Wirek ul. Sygietyńskiego 6

tel. 323-400-010

Strona internetowa

SZKOŁA PONADGIMNAZJALNA

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 7 Specjalnych

41-700 Ruda Śląska Ruda ul. Bujoczka 2

tel. 322-431-224

<http://www.zsp7.pl/>

WYPOŻYCZALNIE SPRZĘTU REHABILITACYJNEGO W RUDZIE ŚLĄSKIEJ

NZOZ Ośrodek Pielęgniarstwa "Pomoc w zdrowiu i w chorobie" Sp. z o.o.

ul. 1 Maja 288 41-710 Ruda Śląska

tel.: 32 242 05 06, 32 242 17 00

<http://www.eopieka.pl/>

Stowarzyszenie Opieki Hospicyjnej i Paliatywnej im. bł. Jana Pawła II w Rudzie Śląskiej

ul. Markowej 4 , 41-709 Ruda Śląska

tel. 32 248 61 56, tel. kom. 501 985 463

HOSPICJUM DOMOWE

Stowarzyszenie Opieki Hospicyjnej i Paliatywnej im. bł. Jana Pawła II w Rudzie Śląskiej

ul. Markowej 4 , 41-709 Ruda Śląska

tel. /fax: 32 248 61 56, tel. kom. 501 985 463

e-mail: hospicjumruda@poczta.fm

<http://www.hospicjumruda.pl/>

Dyżury i zgłaszanie chorych:

Poniedziałek - piątek: godz. 10.00 - 13.00

Środa: 16.00 - 18.00

Dyżury psychologa:

Czwartek: godz. 10.00 - 15.00

Wydawanie i odbiór sprzętu medycznego:

Poniedziałek, wtorek: godz. 10.00 - 13.00

Środa: godz. 16.00 - 18.00

Hospicjum obejmuje wszechstronną opieką chorych w terminalnym okresie choroby, u których zakończone zostało leczenie przyczynowe, a konieczne jest zwalczanie objawów związanych z postępującą i wyniszczającą chorobą nowotworową.

Postępowanie medyczne dotyczące chorych, będących pod opieką hospicyjną obejmuje:

- ocenę objawów choroby i podjęcie leczenia objawowego,
- wyjaśnianie choremu przyczyn występujących dolegliwości oraz możliwości postępowania,
- wyjaśnianie rodzinie metod leczenia objawowego, aby ta włączyła się do współpracy,
- indywidualizację leczenia i zapis programu leczenia na karcie informującej chorego i jego rodzinę,
- ocenę skuteczności leczenia i występowania nowych objawów w celu stałej rewizji postępowania.

Opieka hospicyjna to przede wszystkim niesienie ulgi w cierpieniu fizycznym i łagodzenie objawów psychosomatycznych choroby nowotworowej, ale także **współtowarzyszenie choremu** oraz wsparcie merytoryczne i duchowe osób bliskich chorego. Opieka hospicyjna dla chorego i jego rodziny jest **bezpłatna**. Koszty opieki pokrywane są w większości z darowizn (w tym w przeważającym odsetku z 1% podatku), z wpłat członków Stowarzyszenia, z funduszy grantowych. Część środków Hospicjum otrzymuje z Narodowego Funduszu Zdrowia.

UPRAWNIENIA I ULGI PRZYSŁUGUJĄCE OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM

ULGI W KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ

Przejazdy KZK GOP dla osób niepełnosprawnych

Obowiązuje od 1 marca 2013 r.

Przejazdy bezpłatne	Dokumenty
Dzieci i młodzież niepełnosprawna uczęszczające do przedszkola, szkoły albo do ośrodka lub placówki o charakterze oświatowym	Legitymacja przedszkolna lub szkolna dla dzieci niepełnosprawnych (wzór określony w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania)
Dzieci i młodzież niepełnosprawna do 18 roku życia	Legitymacja osoby niepełnosprawnej lub orzeczenie zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności (do czasu wydania legitymacji)
Inwalidzi wojenni, wojskowi oraz kombatanci będący inwalidami wojennymi, wojskowymi	Książka inwalidy wojennego/wojskowego lub legitymacji osoby represjonowanej, wydanych przez ZUS
Osoby całkowicie niezdolne do pracy i samodzielnej egzystencji lub uznane za niepełnosprawne w stopniu znacznym	Jeden z poniższych dokumentów: 1. Legitymacja osoby niepełnosprawnej 2. Legitymacja emeryta/rencisty, wojskowego/policyjnego z wpisem organu emerytalnego o stopniu znacznym lub I gr. inwalidztwa 3. Książka inwalidy wojennego/wojskowego lub legitymacja osoby represjonowanej wydanej przez ZUS z wpisem o stopniu znacznym lub I gr. 4. Orzeczenie komisji lekarskiej ds. inwalidztwa i zatrudnienia lub wojskowej komisji lekarskiej stwierdzające st. znaczny lub I gr. wraz z dokumentem stwierdzającym tożsamość ze zdjęciem 5. Orzeczenie lekarza orzecznika ZUS lub lekarza KRUS, stwierdzającego całkowitą niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji wraz z dokumentem stwierdzającym tożsamość ze zdjęciem
Osoby niewidome i ociemniałe	Legitymacja PZN, lub Związku Ociemniałych Żołnierzy RP lub dokument stwierdzający znaczny lub umiarkowany stopień niepełnospr. z powodu stanu narządu wzroku symbol „04-0”
Opiekunowie: - dzieci i młodzieży niepełnospraw. do 18 r. ż. - osób całkowicie niezdolnych do pracy i samodzielnej egzystencji lub w st. znacznym - osób niewidomych i ociemniałych	Dokumenty poświadczające uprawnienia osób niepełnosprawnych. Ulga przysługuje tylko w przypadku, gdy opiekun towarzyszy osobie uprawnionej w podróży.
Osoby, które ukończyły 70. rok życia	Dokument potwierdzający tożsamość ze zdjęciem i datą urodzenia.

Przejazdy ulgowe	Dokumenty
Kombatanci wojenni oraz osoby posiadające równorzędne uprawnienia	Zaświadczenie o uprawnieniach kombatantów i osób represjonowanych wydane przez uprawnioną instytucję inną niż ZUS
Weterani poszkodowani, pobierający rentę inwalidzką z tytułu urazów lub chorób powstałych w związku z udziałem w działaniach poza granicami państwa	Legitymacja weterana poszkodowanego (wzór określony w rozporządzeniu ministra ds. obrony narodowej) wraz z legitymacją emeryta-rencisty
Emeryci, którzy ukończyli 60. rok życia	Dowód tożsamości ze zdjęciem oraz jeden z poniższych dokumentów: -ostatni odcinek emerytury albo wyciąg z banku -ważna legitymacja emeryta/rencisty, wojskowego/policyjnego wydana przez uprawniony organ emerytalno -rentowy, - legitymacja emeryta-rencisty wydana przez ZUS
Renciści (z wyłączeniem rent rodzinnych) pobierający rentę inwalidzką, w tym socjalną nie pozostający w stosunku pracy	Dowód tożsamości ze zdjęciem oraz jeden z następujących dokumentów: - ostatni odcinek renty albo wyciąg z banku lub - ważna legitymacja emeryta/rencisty, wojskowego/ policyjnego z wpisem o częściowej bądź całkowitej niezdolności do pracy wydana przez uprawniony organ emerytalno -rentowy - lub ważna legitymacja emeryta/renisty wydana przez ZUS
Osoby pobierające rentę rodzinną mające orzeczoną całkowitą bądź częściową niezdolność do pracy	Orzeczenie lekarza orzecznika lub komisji lekarskiej ZUS
Wdowy i wdowcy pobierający rentę rodzinną, którzy ukończyli 50. rok życia	Dowód tożsamości ze zdjęciem oraz ostatni odcinek renty lub wyciąg z banku

Sporządzono na podstawie Wyciągu z „Taryfy przewozu osób i bagażu w komunikacji miejskiej KZK GOP”.

ULGI W PKS I PKP

Osoby niepełnosprawne korzystające z przejazdów środkami transportu PKS i PKP mają prawo do pewnych ulg. Podczas korzystania z podróży należy mieć ze sobą dokumenty potwierdzające stopień niepełnosprawności. Od stopnia i rodzaju niepełnosprawności uzależniona jest wysokość zniżki.

Do zniżek uprawnione są:

- osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji - osoby całkowicie niezdolne do pracy oraz niezdolne do samodzielnej egzystencji, w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, albo posiadające znaczny stopień niepełnosprawności, w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób

niepełnosprawnych, bądź inwalidów I grupy, jeżeli orzeczenie o zaliczeniu do I grupy inwalidzkiej nie utraciło mocy,

- dzieci i młodzież dotknięte inwalidztwem lub niepełnosprawne - do ukończenia 24 roku życia oraz niepełnosprawni studenci - do ukończenia 26 roku życia,
- opiekunowie lub przewodnicy - jedna osoba pełnoletnia, a w przypadku przewodnika osoby niewidomej - osoba, która ukończyła 13 lat, albo pies - przewodnik.

Ulga 100% - to uprawnienie do uzyskania w kasie biletowej przewoźnika biletu wydawanego nieodpłatnie.

Osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności

Osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności (inwalidzi dawnej I grupy) mają prawo do:

- 49 proc. ulgi na przejazdy w pociągach osobowych PKP oraz w autobusach PKS w komunikacji zwykłej – na podstawie biletów jednorazowych,
- 37 proc. ulgi na przejazdy w pociągach pośpiesznych, ekspresowych, IC i EC (tylko 2. klasa) oraz w autobusach PKS pośpiesznych i przyspieszonych – na podstawie biletów jednorazowych.

Do ulgi uprawnia jeden z dokumentów:

- wypis z treści orzeczenia komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, stwierdzający zaliczenie do I grupy inwalidów,
- wypis z treści orzeczenia: wojskowej komisji lekarskiej, komisji lekarskiej podległej MSWiA albo szefowi ABW, stwierdzający zaliczenie do I grupy inwalidztwa,
- wypis z treści orzeczenia lekarza orzecznika lub komisji lekarskiej ZUS, stwierdzający całkowitą niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji albo niezdolność do samodzielnej egzystencji,
- wypis z treści orzeczenia lekarza rzeczoznawcy lub komisji lekarskiej KRUS, stwierdzający niezdolność do samodzielnej egzystencji,
- zaświadczenie ZUS lub KRUS, stwierdzające zaliczenie wyrokiem sądu do I grupy inwalidów bądź uznanie niezdolności do samodzielnej egzystencji,
- legitymacja emeryta-rencisty wojskowego z wpisem o zaliczeniu do I grupy inwalidztwa,
- legitymacja emeryta-rencisty policyjnego wydana przez właściwy organ emerytalno-rentowy podległy ministrowi spraw wewnętrznych i administracji lub ministrowi sprawiedliwości, z wpisem o zaliczeniu do I grupy inwalidztwa,
- legitymacja osoby niepełnosprawnej, stwierdzająca znaczny stopień niepełnosprawności, wystawiona przez uprawniony organ.

Wszystkie powyższe dokumenty, z wyjątkiem legitymacji emeryta-rencisty wojskowego oraz legitymacji osoby niepełnosprawnej, okazuje się razem z dowodem osobistym lub innym dokumentem potwierdzającym tożsamość osoby uprawnionej.

Osoby niewidome i ociemniałe, posiadające orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy
Osoby niewidome lub ociemniałe z orzeczoną całkowitą niezdolnością do pracy posiadają

uprawnienie do ulgi 37 proc. w 2. klasie pociągów PKP oraz w autobusach PKS – na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych.

Do ulgi uprawnia dokument stwierdzający inwalidztwo, niezdolność do pracy albo niepełnosprawność z powodu stanu narządu wzroku (np. wypis z treści orzeczenia lekarza orzecznika ZUS lub legitymacja osoby niepełnosprawnej).

Opiekun osoby niepełnosprawnej lub przewodnik osoby niewidomej

Opiekun towarzyszący w podróży osobie o znacznym stopniu niepełnosprawności (niezdolnej do samodzielnej egzystencji, inwalidzie I grupy) oraz przewodnik towarzyszący w podróży osobie ociemniałej lub niewidomej (także pies przewodnik) na podstawie jednego z dokumentów podopiecznego oraz biletów jednorazowych ma prawo do **95 proc. ulgi w pociągach PKP i autobusach PKS.**

Dzieci i młodzież niepełnosprawna

Do ukończenia 4. roku życia dzieci w 2. klasie pociągów PKP oraz w autobusach PKS w komunikacji zwykłej i przyspieszonej podróżują bezpłatnie (pod warunkiem że nie zajmują oddzielnego miejsca (siedzą na kolanach).

Podstawa przejazdu:

- bilet bezpłatny, po który należy zgłosić się do kasy biletowej,
- dokument stwierdzający wiek dziecka.

Dzieci i młodzież niepełnosprawna posiadają uprawnienie do 78 proc. ulgi w pociągach PKP (2. klasa) i autobusach PKS na trasie z miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu do: przedszkola, szkoły, szkoły wyższej, placówki opiekuńczo-wychowawczej, placówki oświatowo-wychowawczej, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, specjalnego ośrodka wychowawczego, ośrodka umożliwiającego dzieciom i młodzieży spełnianie obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, ośrodka rehabilitacyjno-wychowawczego, domu pomocy społecznej, ośrodka wsparcia, zakładu opieki zdrowotnej, poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, a także na turnus rehabilitacyjny – i z powrotem (na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych).

Dokumentami poświadczającymi uprawnienie są odpowiednio:

- dla dzieci i młodzieży uczęszczających do przedszkola, szkoły, ośrodka lub placówki o charakterze oświatowym albo szkoły wyższej:
  - legitymacja przedszkolna dla dzieci niepełnosprawnych,
  - legitymacja szkolna dla uczniów niepełnosprawnych,
  - legitymacja szkolna albo studencka wraz z jednym z dokumentów wymienionych poniżej,
- dla dzieci i młodzieży nieuczęszczających do szkoły, ośrodka lub placówki o charakterze oświatowym albo szkoły wyższej:
  - legitymacja osoby niepełnosprawnej, wystawiona przez powiatowy zespół ds. orzekania o niepełnosprawności,
  - wypis z treści orzeczenia komisji lekarskiej, stwierdzający zaliczenie do jednej z grup inwalidów,

- legitymacja dokumentująca niepełnosprawność, wystawiona przez uprawniony organ.

Przy przejazdach do jednostek udzielających świadczeń zdrowotnych albo pomocy społecznej bądź organizujących turnusy rehabilitacyjne oprócz wymienionych dokumentów wymagane jest zaświadczenie/zawiadomienie:

- określające miejsce i termin badania, leczenia, konsultacji, zajęć rehabilitacyjnych, zajęć terapeutycznych albo pobytu w ośrodku wsparcia, domu pomocy społecznej lub na turnusie rehabilitacyjnym,
- w drodze powrotnej: potwierdzające stawienie się na badaniach, konsultacji, turnusie itp.

Rodzice lub opiekunowie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej

Jedno z rodziców lub opiekun towarzyszący w podróży dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej posiada prawo do przejazdów z ulgą 78 proc. (uprawnienie to dotyczy tras opisanych powyżej – patrz: Dzieci i młodzież niepełnosprawna).

Inwalidzi wojenni i wojskowi

Inwalidom wojennym i wojskowym przysługuje prawo do:

- 37 proc. ulgi przy przejazdach środkami publicznego transportu kolejowego (PKP) w 1. i 2. klasie pociągów oraz autobusowego (PKS) w komunikacji zwykłej, przyspieszonej i pośpiesznej – na podstawie biletów jednorazowych,
- 78 proc. ulgi – w przypadku inwalidów I grupy.

Przewodnikowi towarzyszącemu w podróży inwalidzie wojennemu i wojskowemu zaliczonemu do I grupy inwalidzkiej przysługuje prawo do 95 proc. ulgi na wszystkie wyżej wymienione przejazdy.

Warunkiem korzystania z uprawnień jest posiadanie książeczki inwalidy wojennego-wojskowego z odpowiednim wpisem ZUS o zaliczeniu do grupy inwalidzkiej, o całkowitej lub częściowej niezdolności pracy albo całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji.

Ważne: Ulgi w PKP i PKS nie dotyczą przejazdów pociągami EuroCity i InterCity w komunikacji międzynarodowej oraz przejazdów w komunikacji autobusowej ekspresowej.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 20 czerwca 1992 roku o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 sierpnia 2012 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2012 r. Nr 0, poz. 1138),

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 października 2002 roku w sprawie rodzajów dokumentów poświadczających uprawnienia do korzystania z ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2002 r. Nr 179, poz. 1495 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 29 maja 1974 roku o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2002 r. Nr 9, poz. 87 z późn. zm.),

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 lipca 2003 roku w sprawie rodzajów dokumentów poświadczających uprawnienia inwalidów wojennych i wojskowych oraz innych osób do korzystania z ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2003 r. Nr 134, poz. 125,

Ustawa z dnia 24 stycznia 1991 roku o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 371 z późn. zm.),

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 lipca 2003 roku w sprawie rodzajów dokumentów poświadczających uprawnienia kombatantów oraz innych osób do korzystania z ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2003 r. Nr 134, poz. 1259).

Zestawienie ulg przysługujących osobom niepełnosprawnym w podróży środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego (PKP) i autobusowego (PKS)

Wg stanu na dzień 1 stycznia 2012 r.

Lp.	Uprawnieni	Przejazdy PKP (2 klasa)	Przejazdy PKS	Uwagi
1.	Dzieci do lat 4	100% ulga na pociągi osobowe, pociągi ekspresowe, IC, EC Bilety jednorazowe Klasa 2, w klasie 1 dopłata	100% ulga na autobusy zwykłe i przyspieszone Bilety jednorazowe	PKS (zwykły i przyspieszony) pod warunkiem nie korzystania przez dziecko z oddzielnego miejsca, a jeżeli korzysta to 78%
2.	Przewodnik lub opiekun towarzyszący w podróży osobie niewidomej albo osobie niezdolnej do samodzielnej egzystencji	95 % ulga na pociągi osobowe i ekspresowe, IC, EC Bilety jednorazowe Klasa 2, w klasie 1 dopłata	95% ulga na autobusy zwykłe, przyspieszone i pociągi ekspresowe. Bilety jednorazowe	opiekun - 18 lat przewodnik 13 lat lub pies przewodnik
3.	Dzieci i młodzież dotknięte inwalidztwem lub	78% ulga na pociągi osobowe, pociągi ekspresowe, IC, EC.	78% ulga na autobusy zwykłe,	Wyłącznie w ramach

	niepełnosprawne do ukończenia 24 r. ż. oraz studenci niepełnosprawni do ukończenia 26 r. ż.	Bilety jednorazowe lub miesięczne imienne Klasa 2, w klasie 1 dopłata	przyspieszone i pociągowe. Bilety jednorazowe lub miesięczne imienne	przejazdów celowych, których katalog zawiera ustawa np. dom - szkoła - dom
4.	Jedno z rodziców lub opiekun dzieci i młodzieży dotkniętej inwalidztwem lub niepełnosprawnej	78% ulga na pociągi osobowe, pociągowe i ekspresowe, IC, EC. Bilety jednorazowe. Klasa 2, w klasie 1 dopłata	78% ulga na autobusy zwykłe, przyspieszone i pociągowe Bilety jednorazowe	
5.	Osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji	49% ulga na pociągi osobowe, bilety jednorazowe. 37 % na pociągi pociągowe i ekspresowe, IC, EC. Bilety jednorazowe klasa 2, w klasie 1 dopłata	49% ulga na autobusy zwykłe 37% ulga na autobusy przyspieszone i pociągowe. Bilety Jednorazowe	
6.	Osoby niewidome uznane za niezdolne do samodzielnej egzystencji	93 % ulga na pociągi osobowe. 51 % ulga na pociągi pociągowe i ekspresowe, IC, EC.	ulgi 93 % na autobusy zwykłe. 51 % ulga na autobusy przyspieszone i pociągowe	bilety jednorazowe lub miesięczne imienne
7.	Osoby niewidome, które nie są uznane za osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji	37% ulga na pociągi osobowe, pociągowe i ekspresowe, IC, EC. Bilety jednorazowe lub miesięczne imienne. Klasa 2, w klasie 1 dopłata	37% ulga na autobusy zwykłe, przyspieszone i pociągowe.	Bilety jednorazowe lub miesięczne imienne
8.	Cywilne niewidome ofiary działań wojennych uznane za osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji	78 % ulga na pociągi osobowe i pociągowe	78% ulga na autobusy zwykłe, przyspieszone i pociągowe	na podstawie biletów jednorazowych
9.	Emeryci i renciści oraz ich współmałżonkowie, na których pobierane są zasiłki rodzinne	37 % ulga na pociągi osobowe, pociągowe i ekspresowe		dwa przejazdy w ciągu roku

Tabela została sporządzona na podstawie aktów prawnych:

Ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz.U. z 2002 r. Nr 175, poz. 1440 z późn. zm.), isap.sejm.gov.pl,

Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 października 2002 r. w sprawie rodzajów dokumentów poświadczających uprawnienia do korzystania z ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz.U. z 2002 r. Nr 179, poz. 1495 z późn. zm.),

ABONAMENT RTV

Osoby zwolnione od opłat abonamentowych rtv

podst. prawna: art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. Nr 85, poz. 728 z późn. zm.)

Osoby uprawnione	Dokument uprawniający
Osoby co do których orzeczono o: <ul style="list-style-type: none"> • zaliczeniu do I gr. inwalidów lub • całkowitej niezdolności do pracy • znacznym stopniu niepełnosprawności • trwałej lub okresowej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym	Orzeczenie właściwego organu orzekającego albo orzeczenie właściwej instancji sądu uchylające wcześniejszą decyzję organu orzekającego
Osoby niesłyszące, u których stwierdzono całkowitą głuchotę lub obustronne upośledzenie słuchu (mierzone na częstotliwości 2.000 Hz o natężeniu od 80 dB)	Orzeczenie właściwego organu orzekającego o całkowitej głuchocie lub obustronnym upośledzeniu słuchu, albo zaświadczenie wystawione przez zakład opieki zdrowotnej potwierdzające powyższe parametry
Osoby niewidome, których ostrość wzroku nie przekracza 15%	Legitymacja Polskiego Związku Niewidomych lub Związku Ociemniałych Żołnierzy RP albo orzeczenie właściwego organu orzekającego o zaliczeniu do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności z tytułu uszkodzeń narządu wzroku, albo orzeczenie właściwego organu orzekającego, stwierdzające uszkodzenie narządu wzroku (ostrość wzroku nie przekracza 15%), albo zaświadczenie wystawione przez zakład opieki zdrowotnej potwierdzające powyższe parametry
Osoby, które ukończyły 75 lat	Dowód osobisty
Osoby, które otrzymują rentę socjalną	Decyzja ZUS

Osoby, które otrzymują świadczenie pielęgnacyjne	Decyzja właściwego organu
Osoby, które ukończyły 60 lat i mają prawo do emerytury, której wysokość nie przekracza miesięcznie kwoty 50% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym, ogłaszanego przez Prezesa GUS (w 2013 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie wynosiło 3.650,06 zł brutto (50% przeciętnego wynagrodzenia wynosiło 1.825,03 zł)	Dowód osobisty oraz decyzja ZUS albo innego organu emerytalno - rentowego o wysokości emerytury w danym roku (odcinek emerytury lub decyzja o przyznaniu albo waloryzacji emerytury) Organami emerytalno-rentowymi oprócz ZUS są: 1. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, 2. Zakład Emerytalno-Rentowy MSWiA, 3. Wojskowe biura emerytalne, 4. Biuro Emerytalne Służby Więziennej
Osoby spełniające kryteria dochodowe, określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 z późn. zm.) Kryterium dochodowe określone w ww. ustawie spełniają osoby, których dochód rodzinny w przeliczeniu na osobę lub dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 539 zł. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 623 zł.	Decyzja właściwego organu o przyznaniu świadczenia rodzinnego tj. zasiłku rodzinnego albo zaświadczenie tego organu stwierdzające wysokość dochodu spełniającego kryteria dochodowe określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych
Osoby, które mają prawo do korzystania ze świadczeń pieniężnych z tytułu ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. 2013. 182 z późn. zm.)	Decyzja jednostki organizacyjnej pomocy społecznej o przyznaniu świadczenia pieniężnego. Świadczeniami pieniężnymi są: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy lub specjalny zasiłek celowy, zasiłek lub pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie, pomoc dla rodzin zastępczych, pomoc na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki, świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą
Osoby bezrobotne	Zaświadczenie z właściwego urzędu pracy o posiadaniu statusu bezrobotnego
Osoby posiadające prawo do zasiłku przedemerytalnego	Decyzja ZUS o przyznaniu zasiłku przedemerytalnego lub zaświadczenie ZUS o pobieraniu zasiłku przedemerytalnego
Osoby posiadające prawo do świadczenia przedemerytalnego	Decyzja ZUS o przyznaniu świadczenia przedemerytalnego lub zaświadczenie ZUS o pobieraniu świadczenia przedemerytalnego

Warunkiem uzyskania zwolnienia z opłat abonamentowych rtv jest dopełnienie formalności w urzędzie pocztowym. Zwolnienia przysługują od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono w urzędzie pocztowym oświadczenie o spełnianiu warunków do korzystania ze zwolnień i przedstawiono dokumenty potwierdzające uprawnienie do zwolnień.

Osoby korzystające ze zwolnień od opłat abonamentowych obowiązane są zgłosić w urzędzie pocztowym zmiany stanu prawnego lub faktycznego, które mają wpływ na uzyskane zwolnienia, w terminie 14 dni od dnia, w którym taka zmiana nastąpiła.

Na podstawie odrębnych ustaw od opłat abonamentowych zwalnia się również:

Osoby uprawnione	Dokument uprawniający
Inwalidzi wojenni i wojskowi	książka inwalidy wojennego lub wojskowego, wystawiona przez organ emerytalno - rentowy
Kombatanci będący inwalidami wojennymi lub wojskowymi	Legitymacja osoby represjonowanej
Członkowie rodzin pozostali po kombatantach będących inwalidami wojennymi lub wojskowymi	Dokument wystawiony przez Urząd ds. Kombatantów potwierdzający status członka rodziny po zmarłym kombatancie oraz dokument wystawiony przez ZUS potwierdzający uprawnienie do renty rodzinnej po zmarłym inwalidzie wojennym lub wojskowym, albo inne dokumenty wystawione przez właściwe organy orzekające potwierdzające uprawnienia członka rodziny po kombatancie będącym inwalidą wojennym lub wojskowym
Osoby, które zostały zaliczone do jednej z grup inwalidów wskutek inwalidztwa pozostającego w związku z pobytem w miejscach represjonowania	Legitymacja osoby represjonowanej
Członkowie rodzin pozostali po osobach pobierających w chwili śmierci rentę z tytułu inwalidztwa na podst. ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego	Dokument wystawiony przez właściwy organ orzekający, potwierdzający uprawnienie do renty rodzinnej po osobie pobierającej w chwili śmierci rentę z tytułu inwalidztwa pozostającego w związku z pobytem w miejscach represjonowania lub inne dokumenty potwierdzające uprawnienia członka rodziny
Osoby, które zostały zaliczone do jednej z grup inwalidów wskutek inwalidztwa pozostającego w związku z zatrudnieniem żołnierzy zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnionych w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych	Zaświadczenie organu wojskowego potwierdzającego rodzaj i okres wykonywania przymusowego zatrudnienia w ramach zastępczej służby wojskowej oraz orzeczenie organu orzekającego o zaliczeniu do grupy inwalidów, wydane na podstawie orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. Nr 85, poz. 728 z późn. zm.)

ULGI POCZTOWE

Udogodnienia związane z usługami pocztowym:

- Bezpłatna usługa doręczania listów, paczek i przekazów bezpośrednio do domu.
- Listonosz powinien również przyjąć od osoby niepełnosprawnej prawidłowo opłaconą przesyłkę (nie może to być przesyłka rejestrowana).

Do powyższych udogodnień mają prawo osoby:

- z uszkodzeniem narządu ruchu powodującym konieczność korzystania z wózka inwalidzkiego,
- niewidome lub ociemniałe.

Zapotrzebowanie na usługę zgłasza się w urzędzie pocztowym właściwym dla miejsca zamieszkania lub u listonosza obsługującego nasz rejon.

Placówki pocztowe muszą być dostosowane do obsługi osób niepełnosprawnych, szczególnie niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich. Dostosowanie to powinno polegać na wydzieleniu specjalnie przystosowanych i oznakowanych stanowisk w placówkach pocztowych oraz na takim umieszczaniu skrzynek pocztowych aby umożliwić korzystanie z nich osobom na wózkach.

Podstawa prawna

Ustawa z dnia 12 czerwca 2003 roku o prawie pocztowym (Dz. U. z 2003 r., Nr 130, poz. 1188 z późn. zm.)

KARTA PARKINGOWA

Karta parkingowa jest dokumentem uprawniającym osoby niepełnosprawne do parkowania na miejscach specjalnie wydzielonych i przeznaczonych dla tych osób oraz do niestosowania się do niektórych znaków drogowych.

Od dnia 1 lipca 2014 r. zmianie ulegają zasady wydawania kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych i placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych.

Organem wydającym kartę parkingową będzie przewodniczący powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności właściwego ze względu na miejsce stałego pobytu osoby niepełnosprawnej w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych lub siedzibę placówki. W Rudzie Śląskiej organem tym jest Miejski Zespół Orzekania o Niepełnosprawności mieszczący się w Nowym Bytomiu, ul. Markowej 20a.

Od dnia 1 lipca 2014 r. opłata za wydanie karty parkingowej wynosi 21 zł. Dopiero od dnia 4 stycznia 2016 r. wraz z opłatą za kartę parkingową będzie pobierana opłata ewidencyjna.

Ważność dotychczas wydanych kart parkingowych

Karty parkingowe wydane na podstawie dotychczasowych przepisów, zachowują ważność do dnia określonego jako data ważności karty, nie dłużej niż do dnia 30 listopada 2014 r. Oznacza to, że wszystkie karty parkingowe wydane do dnia 30 czerwca 2014 r. utracą z dniem 1 grudnia 2014 r. swoją ważność.

Od dnia 1 lipca 2014 r. karta parkingowa będzie wydawana wyłącznie:

1. **osobie niepełnosprawnej zaliczonej do znacznego albo umiarkowanego stopnia niepełnosprawności** mającej znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się;
2. **osobie niepełnosprawnej, która nie ukończyła 16 roku życia** mającej znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się;

Ważne: Od dnia 1 lipca 2014 r. osoba niepełnosprawna zaliczona do lekkiego stopnia niepełnosprawności nie jest uprawniona do uzyskania karty parkingowej. Jeżeli jednak posiada kartę parkingową to jej karta zachowuje ważność nie dłużej niż do dnia 30 listopada 2014 r.

Osoby niepełnosprawne w stopniu znacznym od dnia 1 lipca 2014 r. uzyskają kartę parkingową na podstawie wydanego od dnia 1 lipca 2014 r. orzeczenia o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień, zawierającego wskazanie w zakresie karty parkingowej. Wskazanie do karty parkingowej w orzeczeniu o znacznym stopniu niepełnosprawności nie jest uzależnione od symbolu przyczyny niepełnosprawności ale wyłącznie od tego, że osoba niepełnosprawna ma **znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się.**

Uwaga: Zaliczenie do znacznego stopnia niepełnosprawności nie jest tożsame z posiadaniem znacznych ograniczeń w możliwości samodzielnego poruszania się.

Wyjątek: Ustawodawca przewidział odstępstwo od zasady, zgodnie z którą karta parkingowa od dnia 1 lipca 2014 r. przysługuje na podstawie orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności wydawanego także od 1 lipca 2014 r. Wyjątek dotyczy osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym, które posiadają orzeczenia wydane przed 1 lipca 2014 r. wraz z symbolem przyczyny niepełnosprawności 04-O (choroby narządu wzroku), 05-R (upośledzenie narządu ruchu) lub 10-N (choroba neurologiczna). Osoby posiadające tego rodzaju orzeczenia uzyskują kartę parkingową bez konieczności ponownego orzekania się - na podstawie dotychczasowego orzeczenia, jeżeli zawiera ono wskazanie do karty parkingowej.

Osoby niepełnosprawne w stopniu umiarkowanym od dnia 1 lipca 2014 r. uzyskają kartę parkingową na podstawie wydanego od dnia 1 lipca 2014 r. orzeczenia o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień, zawierającego wskazanie w zakresie karty parkingowej.

Ważne: Wskazanie do karty parkingowej w orzeczeniu o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności jest uzależnione od symbolu przyczyny niepełnosprawności i tego, że osoba niepełnosprawna ma znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się. Wskazanie do karty parkingowej będą mogły uzyskać wyłącznie osoby mające zarówno znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się jak i przyczynę niepełnosprawności oznaczoną symbolem 04-O (choroby narządu wzroku), 05-R (upośledzenie narządu ruchu) lub 10-N (choroba neurologiczna).

Osoby niepełnosprawne, które nie ukończyły 16 roku życia od dnia 1 lipca 2014 r. uzyskują kartę parkingową na podstawie wydanego od dnia 1 lipca 2014 r. orzeczenia o niepełnosprawności zawierającego wskazanie w zakresie karty parkingowej.

Od dnia 1 lipca 2014 r. karta parkingowa wydawana jest wyłącznie **na czas określony**, tj. na okres ważności orzeczenia jednak **nie dłużej niż na okres 5 lat**.

Karta parkingowa dla placówek

Kartę parkingową wydaje się placówce zajmującej się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się. Kartę parkingową placówce wydaje się na okres 3 lat.

Tryb wydawania karty parkingowej

Kartę parkingową wydaje się na wniosek osoby niepełnosprawnej lub placówki. Wniosek składa się do przewodniczącego powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności, właściwego ze względu na miejsce stałego pobytu osoby niepełnosprawnej w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych lub siedzibę placówki.

Osoby niepełnosprawne posiadające kartę parkingową, kierujące pojazdem samochodowym lub kierowca przewożący osoby o obniżonej sprawności ruchowej, jak również pracownicy placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych pozostających pod opieką tych placówek, mogą, pod warunkiem zachowania szczególnej ostrożności, nie stosować się do następujących znaków drogowych:

- zakaz ruchu w obu kierunkach (B-1),
- zakaz wjazdu pojazdów silnikowych, z wyjątkiem motocykli jednośladowych (B-3),
- zakaz wjazdu autobusów" (B-3a),
- zakaz wjazdu motocykli (B-4),
- zakaz wjazdu motorowerów (B-10),
- zakaz postoju (B-35) - dopuszczalny czas postoju dłuższy niż 1 minuta jest wskazany na znaku albo na umieszczonej pod nim tabliczce,

- zakaz postoju w dni nieparzyste (B-37),
- zakaz postoju w dni parzyste (B-38),
- strefa ograniczonego postoju (B-39)

Aby otrzymać kartę parkingową, należy złożyć następujące dokumenty:

- ➔ kserokopię orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (należy mieć ze sobą oryginał do wglądu),
- ➔ kserokopię dowodu osobistego,
- ➔ fotografię (3,5 x 4,5),
- ➔ wypełniony wniosek na odpowiednim formularzu,
- ➔ potwierdzenie dokonania opłaty.

KARTA PARKINGOWA W KRAJACH UNII EUROPEJSKIEJ

W związku z zaleceniem nr 98/376/EW z 4 czerwca 1998r. w sprawie karty parkingowej dla osób niepełnosprawnych, został opracowany wspólny dla wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej wzór karty parkingowej, który te kraje, w tym Polska, dobrowolnie przyjęły. Zalecenie nie ma bowiem formalnie mocy wiążącej. Dzięki temu posiadacz takiej karty może korzystać ze specjalnych miejsc parkingowych w każdym kraju Unii bez względu na to czy jest jego obywatelem.

Karta parkingowa powinna być umieszczona za przednią szybą pojazdu samochodowego w sposób umożliwiający odczytanie pierwszej strony - z symbolem wózka inwalidzkiego.

Wzór karty parkingowej dla osoby niepełnosprawnej

Imię:

Nazwisko:

Podpis:

Ta karta uprawnia jej posiadacza do korzystania z uprawnień przewidzianych dla osób niepełnosprawnych w przepisach ruchu drogowego w zainteresowanym Państwie Członkowskim.

Korzystając z karty należy ją umieścić za przednią szybą pojazdu samochodowego, a jeśli pojazd nie posiada przedniej szyby - w widocznym miejscu w przedniej części pojazdu, w sposób eksponujący widoczne zabezpieczenia karty oraz umożliwiający odczytanie jej numeru i daty ważności.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 23 października 2013 r. o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 1446),

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie wysokości opłaty za wydanie karty parkingowej oraz warunków dystrybucji blankietów kart parkingowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 843)

Zalecenie Rady UE z 4 czerwca 1998 r. dotyczące kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych (98/376/EC).

ULGI W MUZEUM

Muzea państwowe mają obowiązek wprowadzania ulgowych biletów dla osób niepełnosprawnych (i ich opiekunów), dla rencistów, emerytów, nauczycieli wszystkich typów szkół, studentów i uczniów.

Ulgowe bilety można otrzymać po okazaniu odpowiedniej legitymacji potwierdzającej uprawnienie. Wstęp do muzeów martyrologicznych jest bezpłatny, inne muzea udostępniają bezpłatnie swoje kolekcje przez jeden dzień w tygodniu. Wysokość ulgi oraz dzień bez biletów ustala dla każdego muzeum jego dyrektor.

Podstawa prawna: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 czerwca 2008 r. w sprawie określenia grup osób, którym przysługuje ulga w opłacie lub zwolnienie z opłaty za wstęp do muzeów państwowych, oraz rodzajów dokumentów potwierdzających ich uprawnienia (Dz.U. z 2008 r. Nr 160 poz. 994).

OPLĄTY PASZPORTOWE

Opłatę paszportową z 50% ulgą pobiera się od:

- 1) emerytów, rencistów i inwalidów oraz współmałżonków tych osób pozostających na ich wyłącznym utrzymaniu,
- 2) osób przebywających w domach pomocy społecznej lub w zakładach opiekuńczych albo korzystających z pomocy społecznej w formie zasiłków stałych,
- 3) kombatantów i innych osób, do których stosuje się przepisy ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

Nie pobiera się opłaty za wydanie paszportu od wyżej wymienionych osób, jeżeli ich wyjazd za granicę następuje w celu długotrwałego leczenia lub w związku z koniecznością poddania się operacji.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 29 listopada 1990 r. o paszportach (Dz. U. z 1991 r. Nr 2, poz. 5),
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1996 r. w sprawie opłat paszportowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 152, poz. 725 z późn. zm.)

ULGI PODATKOWE

Osoby niepełnosprawne lub podatnicy, na których utrzymaniu są osoby niepełnosprawne mogą odliczyć od dochodu wydatki na cele rehabilitacyjne oraz wydatki związane z ułatwianiem wykonywania czynności życiowych, takie jak:

1. Adaptację i wyposażenie mieszkań oraz budynków mieszkalnych stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności,
2. Przystosowanie pojazdów mechanicznych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności,
3. Zakup i naprawę indywidualnego sprzętu, urządzeń i narzędzi technicznych niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, z wyjątkiem sprzętu gospodarstwa domowego,
4. Zakup wydawnictw i materiałów (pomocy) szkoleniowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności,
5. Odpłatność za pobyt na turnusie rehabilitacyjnym,

6. Odpłatność za pobyt na leczeniu w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego, za pobyt w zakładzie rehabilitacji leczniczej, zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych oraz odpłatność za zabiegi rehabilitacyjne,
7. Opłacenie przewodników osób niewidomych I lub II grupy inwalidztwa oraz osób z niepełnosprawnością narządu ruchu zaliczonych do I grupy inwalidztwa, - w kwocie nie przekraczającej w roku podatkowym 2.280 zł,
8. Utrzymanie przez osoby niewidome psa przewodnika,
9. Opiekę pielęgniarską w domu nad osobą niepełnosprawną w okresie przewlekłej choroby uniemożliwiającej poruszanie się oraz usługi opiekuńcze świadczone dla osób niepełnosprawnych zaliczonych do I grupy inwalidztwa,
10. Opłacenie tłumacza języka migowego,
11. Kolonie i obozy dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz dzieci osób niepełnosprawnych, które nie ukończyły 25 roku życia,
12. Leki - w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy faktycznie poniesionymi wydatkami w danym miesiącu a kwotą 100 zł, jeśli lekarz specjalista stwierdzi, że osoba niepełnosprawna powinna stosować określone leki (stale lub czasowo),
13. Odpłatny, konieczny przewóz na niezbędne zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne:
  - osoby niepełnosprawnej - karetką transportu sanitarnego,
  - osoby niepełnosprawnej, zaliczonej do I lub II grupy inwalidztwa, oraz dzieci niepełnosprawnych do lat 16;
14. Używanie samochodu osobowego, stanowiącego własność (współwłasność) osoby niepełnosprawnej zaliczonej do I lub II grupy inwalidztwa lub podatnika mającego na utrzymaniu osobę niepełnosprawną zaliczoną do I lub II grupy inwalidztwa albo dzieci niepełnosprawne, które nie ukończyły 16 roku życia, dla potrzeb związanych z koniecznym przewozem na niezbędne zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne - w wysokości nie przekraczającej w roku podatkowym kwoty 2.280 zł,
15. odpłatne przejazdy środkami transportu publicznego związane z pobytem:
  - na turnusie rehabilitacyjnym,
  - w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego, w zakładzie rehabilitacji leczniczej, zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych,
  - na koloniach i obozach dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz dzieci osób niepełnosprawnych, które nie ukończyły 25 roku życia.

Wydatki te podlegają odliczeniu od dochodu, jeżeli nie zostały sfinansowane (dofinansowane) ze środków zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych, PFRON lub ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, zakładowego funduszu świadczeń socjalnych albo nie zostały zwrócone podatnikowi w jakiegokolwiek formie. W przypadku gdy wydatki były częściowo

sfinansowane (dofinansowane) z tych funduszy (środków), odliczeniu podlega różnica pomiędzy poniesionymi wydatkami a kwotą sfinansowaną (dofinansowaną) z tych funduszy (środków) lub zwróconą w jakiegokolwiek formie.

Podstawą odliczenia wydatków na przystosowanie pojazdu do potrzeb niepełnosprawnego jest dokument stwierdzający poniesione wydatki (np. faktura, przelew), zawierający w szczególności:

- dane identyfikujące kupującego (odbiorcę usługi lub towaru),
- dane identyfikujące sprzedającego (towar lub usługę),
- rodzaj zakupionego towaru lub usługi oraz
- kwotę zapłaty.

Podstawa prawna

Ustawa z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 1991 r., nr 80, poz. 350 z póź. zm.).

■ UPRAWNIENIA DLA PRACUJĄCYCH OSOB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Uprawnienia pracownicze osób niepełnosprawnych zostały uregulowane w rozdziale 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, a także w rozporządzeniach wykonawczych do tej ustawy.

■ Czas pracy osób niepełnosprawnych

W dniu 10 lipca 2014 r. wchodzi w życie zmiany w zakresie czasu pracy osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Zmiany wynikają z wejścia w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 czerwca 2013 r. (Dz. U. poz. 791). Począwszy od dnia 10 lipca 2014 r. skróceniu ulegają normy czasu osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Od tego dnia mogą pracować maksymalnie **7 godzin na dobę i 35 godzin tygodniowo** i nie będą już musiały przedkładać pracodawcy zaświadczenia o celowości stosowania skróconej normy czasu pracy, wystarczy jedynie odpowiednie orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Osoby te w zakresie czasu pracy, wrócą więc do stanu prawnego obowiązującego przez 1 stycznia 2012 r.

Osoba niepełnosprawna nie może być zatrudniona w porze nocnej i w godzinach nadliczbowych. Ustalony zgodnie z powyższymi zasadami wymiar czasu pracy obowiązuje od dnia następującego po dniu przedstawienia pracodawcy orzeczenia o niepełnosprawności.

Krótszy wymiar czasu pracy osoby zaliczonej do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nie powoduje obniżenia przysługującego wynagrodzenia. Osobie, która

otrzymywała wynagrodzenie w stałej miesięcznej stawce i przedstawiła orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przysługuje wynagrodzenie w dotychczasowej wysokości. Natomiast pracownikowi, którego wysokość wynagrodzenia jest określona w stawce godzinowej, przechodzącemu na skrócony wymiar czasu pracy - należy stawkę wynagrodzenia zasadniczego odpowiednio podwyższyć (w stosunku, w jakim pozostaje dotychczasowy wymiar jego czasu pracy do czasu skróconego).

Wymienionych wyżej ograniczeń czasu pracy osób niepełnosprawnych nie stosuje się:

- do osób zatrudnionych przy pilnowaniu oraz
- gdy, na wniosek osoby zatrudnionej, lekarz przeprowadzający badania profilaktyczne pracowników lub, w razie jego braku, lekarz sprawujący opiekę nad tą osobą wyrazi na to zgodę.

Przerwy w pracy

Na podstawie art. 134 Kodeksu pracy wszystkim pracownikom, których dobowy wymiar czasu pracy wynosi co najmniej 6 godzin, przysługuje prawo do przerwy w pracy, trwającej co najmniej 15 minut. Osobie niepełnosprawnej - bez względu na dobowy wymiar czasu pracy - przysługuje ponadto prawo do dodatkowej przerwy w pracy w wymiarze 15 minut na gimnastykę usprawniającą lub wypoczynek. Czas obu wymienionych wyżej przerw jest wliczany do czasu pracy.

Prawo do dodatkowego urlopu

Osobie zaliczonej do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności przysługuje dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze 10 dni roboczych w roku kalendarzowym. Prawo do pierwszego urlopu dodatkowego osoba ta nabywa po przepracowaniu jednego roku następującego po dniu zaliczenia jej do jednego z tych stopni niepełnosprawności.

Urlop dodatkowy nie przysługuje natomiast osobie uprawnionej do urlopu wypoczynkowego w wymiarze przekraczającym 26 dni roboczych lub do urlopu dodatkowego - w wymiarze 10 dni - na podstawie odrębnych przepisów. Jeżeli osoba niepełnosprawna jest uprawniona, na podstawie odrębnych przepisów, do urlopu dodatkowego w wymiarze niższym niż 10 dni roboczych - zamiast tego urlopu przysługuje jej urlop dodatkowy z tytułu niepełnosprawności w wymiarze 10 dni.

Turnus rehabilitacyjny

Osoba zaliczona do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności ma także prawo do zwolnienia od pracy w wymiarze do 21 dni roboczych w celu uczestniczenia w turnusie rehabilitacyjnym, nie częściej niż raz w roku.

Pracownik ubiegający się o udział w turnusie rehabilitacyjnym powinien uzyskać od lekarza sprawującego nad nim opiekę wniosek o skierowanie na taki turnus. We wspomnianym wniosku lekarz określa rodzaj turnusu oraz czas jego trwania. Skierowanie na turnus rehabilitacyjny pracownik powinien przedstawić pracodawcy w takim terminie, który umożliwi mu zapewnienie normalnego toku pracy w zakładzie pracy.

Podstawą wypłaty wynagrodzenia za czas zwolnienia od pracy w związku z pobytem na turnusie rehabilitacyjnym jest przedłożony pracodawcy dokument potwierdzający pobyt na turnusie (najczęściej jest to faktura), wystawiony przez jego organizatora. Za czas omawianego zwolnienia od pracy pracownikom niepełnosprawnym przysługuje prawo do wynagrodzenia obliczonego tak jak ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami nie może dojść do kumulacji nieobecności w pracy z powodu korzystania z dodatkowego urlopu oraz zwolnienia od pracy w celu uczestniczenia w turnusie rehabilitacyjnym. W myśl wskazanej na wstępie ustawy łączny wymiar urlopu dodatkowego i zwolnienia od pracy w celu uczestniczenia w turnusie rehabilitacyjnym nie może przekroczyć 21 dni roboczych w roku kalendarzowym.

Dodatkowe uprawnienia

Pracownikowi niepełnosprawnemu legitymującemu się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przysługuje ponadto zwolnienie od pracy w celu wykonania badań specjalistycznych, poddania się zabiegom leczniczym lub usprawniającym, a także w celu uzyskania zaopatrzenia ortopedycznego lub jego naprawy, jeżeli czynności te nie mogą być wykonane poza godzinami pracy. Za czas zwolnienia od pracy pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia.

Utrata zdolności do pracy na dotychczasowym stanowisku

Osobie zatrudnionej, która w wyniku wypadku przy pracy lub choroby zawodowej utraciła zdolność do pracy na dotychczasowym stanowisku, pracodawca jest obowiązany wydzielić lub zorganizować odpowiednie stanowisko pracy z podstawowym zapleczem socjalnym, nie później niż w okresie trzech miesięcy od daty zgłoszenia przez tę osobę gotowości przystąpienia do pracy. Zgłoszenie gotowości przystąpienia do pracy powinno nastąpić w ciągu miesiąca od dnia uznania osoby za niepełnosprawną. Jeżeli wyłączną przyczyną wypadku przy pracy było naruszenie przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przez pracownika z jego winy lub w wyniku jego stanu nietrzeźwości - pracodawca jest zwolniony ze wskazanych wyżej obowiązków.

RUDZKIE ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Śląskie Stowarzyszenie Diabetyków

Ruda Śl. 9/Nowy Bytom, ul. Markowej 22

tel. (32)248 68 59

Organizacja bezpłatnych badań, prelekcji, warsztatów diabetologicznych z udziałem lekarzy specjalistów, turnusów szkoleniowo- rehabilitacyjnych, udzielanie porad, wypożyczanie sprzętu osobom potrzebującym.

Rudzkie Stowarzyszenie Amazonek "Relaks"

Ruda Śl. 7/Kochłowice, ul. Oddziałów Młodzieży Powstańczej 12

tel. (32)340 51 00, 0505 013 823

e-mail: amazonki@o2.pl

www.amazonkiruda.pl

Poprawa warunków życia oraz zwiększenie uczestnictwa w życiu społecznym, gospodarczym i kulturalnym kraju osób dotkniętych problemami chorób nowotworowych, ze szczególnym uwzględnieniem nowotworów piersi.

Śląskie Stowarzyszenie Na Rzecz Diagnostyki i Leczenia Nowotworów Jelita Grubego

Ruda Śl. 3/Godula, ul. Lipa 2

tel. (32)248 20 11/wew. 225

Troska o rozwój chirurgii ogólnej w Polsce, propagowanie wiedzy dotyczącej zwalczania chorób nowotworowych, dbanie o wysoki poziom usług medycznych, organizacja szkoleń.

Polski Związek Niewidomych - OPP / Okręg Śląski Koło w Rudzie Śląskiej

Ruda Śl. 9/Nowy Bytom, ul. Chorzowska 9

tel. (32)248 71 42

www.pzn.org.pl

Integracja oraz kompleksowa rehabilitacja osób niewidomych i słabowidzących, zaspokajanie potrzeb kulturalnych i oświatowych członków, organizacja turnusów rehabilitacyjno-wypoczynkowych, wycieczek, wystaw, szkoleń.

Stowarzyszenie Rodzin Osób Niepełnosprawnych "Nadzieja"

Ruda Śl. 3/Godula, ul. Stara

tel. (32)248 60 01, 0508 659 122

e-mail: sron-nadzieja@o2.pl

Rozwijanie różnych form opieki (szczególnie medycznej i terapeutycznej) nad osobami niepełnosprawnymi, przewycięzanie izolacji społecznej podopiecznych (imprezy, zajęcia muzykoterapii, hipoterapii, sportowe, wycieczki).

Rudzkie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „OTWARTE DRZWI”

Ruda Śląska 11/Bielszowice, ul. Główna 11

tel. (32) 342 13 25, fax (32) 242 09 15

e-mail: zaz-zup@neostrada.pl

Działania na rzecz pełnej integracji osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem, upowszechnienie i wdrażanie aktywnych form uczestnictwa osób niepełnosprawnych na rynku pracy.

Stowarzyszenie Opieki Hospicyjnej i Paliatywnej im. Jana Pawła II - OPP

Ruda Śl. 9/Nowy Bytom, ul. Markowej 4

tel. (32)248 61 56

e-mail: hospicjumruda@poczta.fm

Pomoc medyczna, psychiczna, społeczna i duchowa choremu w terminalnym okresie choroby nowotworowej oraz jego rodzinie, współpraca ze strukturami opieki zdrowotnej, ośrodkami hospicyjnymi i duchownymi różnych wyznań.

Fundacja "Unia Bracka"

Ruda Śl. 11/Bielszowice, ul. Kokota 172

tel. (32)240 10 65

e-mail: fundacja@uniabracka.pl

www.uniabracka.pl

Opieka medyczna w zakresie podstawowej i specjalistycznej medycyny pracy, rehabilitacji leczniczej, opieki paliatywnej oraz pielęgniarstwa środowiskowego. Inicjowanie działań prowadzących do poprawy zdrowotności społeczeństwa.

Fundacja na Rzecz Programu Rozpoznania Chorób Nowotworowych u Kobiet "GODULA - HOPE" - OPP

Ruda Śl. 10/Wirek, ul. 1-go Maja 339

tel. (32)244 46 63

www.godulahope.pl

Wspieranie programów wczesnego rozpoznawania chorób nowotworowych oraz metod ich leczenia, ze szczególnym uwzględnieniem chorób kobiecych narządów rodnych, doskonalenie kadr lekarskich i pielęgniarzkich.

Rudzkie Stowarzyszenie Pomocy „Humanitarnej „Nie jesteś sam”

Ruda Śl. 1/Ruda, ul. Matejki 2b

tel. (32)340 90 18, 0660 793 504

Prowadzenie działań charytatywnych na rzecz osób potrzebujących pomocy, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, działań na rzecz rozwoju krwiodawstwa i krwiolecznictwa oraz pozyskiwania honorowych dawców krwi.

Rudzkie Konto Pomocy - OPP

Ruda Śl. 9/Nowy Bytom, ul. Markowej 22

tel. (32)344 06 31, 0694 143 348

www.rkp.free.ngo.pl

Wszechstronna pomoc osobom, rodzinom i środowiskom upośledzonym społecznie, materialnie lub zdrowotnie; udzielanie bezwrotnych zapomóg, pomoc w zdobyciu dodatkowych kwalifikacji, bezpłatne poradnictwo.

Caritas Archidiecezji Katowickiej - OPP / Ośrodek dla Niepełnosprawnych „Najświętsze Serce Jezusa”

Ruda Śl. 6/Halemba ul. Kłodnicka 103

tel./fax: (32) 243 34 84 do 6

e-mail: nsj@caritas.net.pl

www.nsj.caritas.net.pl

Ośrodek prowadzi warsztaty terapii zajęciowej (rehabilitacja społeczna i zawodowa), dom pomocy społecznej (wspieranie osób wymagających całodobowej opieki) oraz środowiskowy dom samopomocy (wspieranie osób dotkniętych zaburzeniami psychicznymi).

Polski Czerwony Krzyż - OPP / Dom PCK - Dom Samotnej Matki

Ruda Śląska 1/Ruda, ul. Przy Kolei 7

tel. (32)248 39 10

e-mail: dompckrudaslaska@pck.org.pl

Pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans tych rodzin i osób.

Rudzkie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich "Zdrowe Życie"

Ruda Śl. 1/Ruda, ul. Ballestremów 16

tel. (32)248 03 54, 0517 813 085

e-mail: urbanekantoni@interia.pl

<http://ssc.sileman.net.pl>

Prowadzenie programów profilaktycznych, edukacyjnych w zakresie wiedzy o alkoholu, propagowanie idei trzeźwości; organizacja imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych, obozów terapeutycznych, wycieczek, zabaw bezalkoholowych.

Stowarzyszenie Animatorów Profilaktyki "Razem dla Trzeźwości"

Ruda Śl. 1/Ruda, ul. Bujoczka 12

tel. (32)243 12 25, 0607 780 097

Podjęmowanie działań zapobiegających powstawaniu zjawisk patologicznych w społeczeństwie. Integracja społeczności lokalnej wokół działań profilaktyki uzależnień, organizacja zebrań, szkoleń, imprez artystycznych.

Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Karola

Boromeusza

Ruda Śląska 7/Kochłowice, ul. Piłsudskiego 43

tel./fax (32)242 82 88

e-mail: dpsdd@oho.com.pl

Prowadzenie całodobowej opieki nad osobami z niepełnosprawnością intelektualną. Zaspokajanie niezbędnych potrzeb bytowych, zdrowotnych, religijnych i społecznych w sposób i w stopniu umożliwiającym im godne życie.

Stowarzyszenie "Otwarte Serca" Rodziców i Przyjaciół Uczniów Niepełnosprawnych Zespołu

Szkół Specjalnych nr 3 im. św. Łukasza

Ruda Śl. 10/Wirek, ul. Sygietyńskiego 6

tel. (32)340 00 10

e-mail: otwarteserca@poczta.onet.pl

Pozyskiwanie funduszy na realizację w szkole dodatkowych terapii, organizacja wyjazdów, dożywiania uczniów, wspieranie statutowej działalności szkoły (dofinansowywanie szkolnych uroczystości).

Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Osób Niepełnosprawnych "Jaskółka"

Ruda Śl. 5/Bykowina, ul. Wita Stwosza 2

tel. (32)243 42 95

e-mail: jaskolkarudasl@tlen.pl

Troska o przestrzeganie praw i integracja ludzi niepełnosprawnych, ułatwianie dostępu do szeroko rozumianej rehabilitacji, wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Stowarzyszenie na rzecz Pomocy Dzieciom i Młodzieży „POMOCNI”

Ruda Śląska 1/Ruda, ul. Bujoczka 12

e-mail: pomocni@poczta.fm

Działania na rzecz dzieci i młodzieży ze środowisk defaworyzowanych oraz ich rozwoju w sferze kultury, nauki, sportu, rekreacji i turystyki; wspieranie inicjatyw młodzieżowych, profilaktyka przemocy w rodzinie.

Stowarzyszenie św. Filipa Nereusza - OPP

Ruda Śl. 6/Halemba, ul. Leśna 37

tel. (32)242 40 37, 0609 208 248

e-mail: filip@halemba.pl

www.filip.halemba.pl

Pomoc rodzinom i osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej i zagrożonym wykluczeniem społecznym, działalność wychowawcza, oświatowa i edukacyjna, organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży, poradnictwo obywatelskie.

Związek Inwalidów Wojennych RP

Ruda Śl. 10/Wirek, ul. Lecha 14

tel. (32)771 78 43

Reprezentacja interesów oraz obrona uprawnień inwalidów wojennych i wojskowych oraz członków ich rodzin, podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia członkom godnych warunków życia i ochrony zdrowia.

Rudzki Uniwersytet Trzeciego Wieku - OPP

Ruda Śl. 9/Czarny Las, ul. ul. Tolstoja 13

tel./ Fax (32) 244 20 80

e-mail: utwrudasl@tlen.pl

www.utwrudasl.tolstoj.eu

Rozwój aktywności psychofizycznej osób dorosłych, organizacja wykładów, seminariów, lektoratów języków obcych, kursów komputerowych, wycieczek turystyczno - krajoznawczych i integracyjnych, zajęć sportowych.

Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów/ Oddział Ruda Śląska

Ruda Śl. 9/Nowy Bytom, ul. Markowej 22/5

tel. (32)244 24 13, 0606 447 111

Poprawa warunków socjalno-bytowych członków, organizacja życia kulturalnego (spotkania, wieczorki taneczne, wycieczki), turnusów wczasowych i rehabilitacyjnych, imprez i wycieczek, prowadzenie punktu porad prawnych.

Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Resortu Spraw Wewnętrznych woj. śląskiego/

Koło Ruda Śląska

Ruda Śl. 9/Nowy Bytom, ul. Gen. Hallera 9

tel. (32)244 92 00, 0663 373 921

e-mail: kawues@netrunner.slask.pl

Zrzeszanie emerytów i rencistów, byłych funkcjonariuszy, żołnierzy i pracowników cywilnych resortu spraw wewnętrznych oraz wdowy (wdowców) po nich, dla poprawy warunków socjalno-bytowych; organizacja ich uczestnictwa w życiu społecznym.

Olimpiady Specjalne Polska - Śląskie - OPP / Sekcja Terenowa Olimpiad Specjalnych

„Halembianka”

Ruda Śl. 6/Halemba, ul. Kłodnicka 103

tel. (32) 243 34 84 - 6

e-mail: wosik11@op.pl

www.caritas.net.pl

Organizowanie czterolecznego cyklu treningów i zawodów sportowych w różnych dyscyplinach olimpijskich dla dzieci i dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną; zapewnienie im możliwości rozwijania sprawności fizycznej oraz indywidualnych uzdolnień.

PRZYDATNE STRONY INTERNETOWE:

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - www.pfron.org.pl
- Polski Związek Niewidomych - www.pzn.org.pl
- Polski Związek Głuchych - <http://www.pzg.org.pl/>
- Fundacja INTEGRACJA - <http://www.integracja.org>
- Portal internetowy niepełnosprawni.pl - www.niepelnosprawni.pl
- Baza Zakładów Pracy Chronionej - www.zpchr.pl
- Polskie Forum Osób Niepełnosprawnych <http://www.pfon.org/>
- Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi w Laskach <http://www.laski.edu.pl/>
- Towarzystwo Pomocy Głuchoniewidomym <http://tpg.org.pl/>
- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym <http://www.psouu.org.pl/>
- Krajowe Towarzystwo Autyzmu <http://www.wotkta.pwpnet.pl/>
- Fundacja Synapsis dla osób z autyzmem <http://www.synapsis.waw.pl/>
- Fundacja Aktywnej Rehabilitacji FAR <http://www.far.org.pl/>
- Ogólnopolska Federacja Organizacji Osób Niepełnosprawnych Ruchowo <http://www.ofoonr.lublin.pl/>

- Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego <http://www.ptsr.org.pl/pl/>
- Fundacja Aktywizacja <http://www.aktywizacja.org.pl/>
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków <http://www.diabetyk.org.pl/>
- Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem <http://www.twk.org.pl/>
- Stowarzyszenie Pomocy Niepełnosprawnym Kierowcom SPINKA <http://www.spinka.org.pl/>
- Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start” <http://pzsstart.eu/>
- Fundacja TUS <http://www.tus.org.pl/>
- Koalicja na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością <http://www.koalicjaon.org.pl/>
- Fundacja Widzialni <http://widzialni.eu/>
- Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego <http://www.firr.org.pl/index.php/pl/>
- Fundacja Szansa dla Niewidomych <http://www.szansadlaniewidomych.org/>
- Fundacja na Rzecz Dzieci z Zaburzeniami Rozwoju i ich Rodzin „Krok po kroku” <http://www.krokpokroku.org/>
- Stowarzyszenie Rodzin i Opiekunów Osób z Zespołem Downa „Bardziej Kochani” <http://www.bardziejkochani.pl/>

ORGANIZACJE PRACODAWCÓW

- Krajowy Związek Rewizyjny Spółdzielni Inwalidów i Spółdzielni Niewidomych <http://www.kzrsiisn.zpchr.pl/>
- Polska Organizacja Pracodawców Osób Niepełnosprawnych (POPON) <http://www.popon.pl/>
Porozumienie Branżowe Związek Pracodawców <http://www.porozumienie.com.pl/>
Ogólnopolska Baza Pracodawców Osób Niepełnosprawnych (OBPON) <http://www.obpon.org/>
- Ogólnopolska Baza Pracodawców Katalog zakładów pracy chronionej <http://www.zpchr.pl/>

UWAGA:

1. Informator nie stanowi źródła prawa.
2. Przed podjęciem jakichkolwiek działań bezwzględnie prosi się o nawiązanie kontaktu z odpowiednią jednostką organizacyjną.
3. W razie wątpliwości związanych z informacjami zawartymi w niniejszym informatorze prosi się o kontakt z Pełnomocnikiem Prezydenta Miasta do spraw Osób Niepełnosprawnych, tel. 32 344 03 23 wew. 365.